

RandKrant

M A A N D B L A D

VOOR DE BEWONERS VAN DE VLAAMSE RAND

Overleeft Zaventem Sabena?

Operatie ziekenhuisfusie in volle gang

Figurandten

Karel Gacoms opnieuw in
het oog van de storm

Juweeltjes uit Groot-Bijgaarden

Vlaams-Brabant struikelt over kiesdrempel

In zijn beleidsverklaring van begin oktober l.l. lanceerde premier Guy Verhofstadt het voorstel om een kiesdrempel van vijf procent in te voeren en een aantal kiesarrondissementen te versmelten tot provinciale kiesdistricten. Dat is bij de provincie Vlaams-Brabant niet in goede aarde gevallen. Omdat onze provincie blijft opgedeeld in het -al jaren aangevochten- kiesarrondissement Brussel-Halle-Vilvoorde en in het kiesarrondissement Leuven, dreigen de kleinere Vlaamse partijen in Brussel-Halle-Vilvoorde uit de boot te vallen bij de invoering van zo'n kiesdrempel, die wel in de kaart speelt van de Franstalige partijen.

De vernieuwingsvoorstellen van de premier hebben het debat over de splitsing van het kiesarrondissement Brussel-Halle-Vilvoorde opnieuw doen oplaaien. De toekomst van de provincie Vlaams-Brabant is immers niet los te koppelen van een mogelijke splitsing van de kiesomschrijving Brussel-Halle-Vilvoorde. Hoe gevoelig het thema wel is, kwam duidelijk aan het licht tijdens de provincieraadszitting van 16 oktober jl. waar een resolutie werd gestemd tegen de jongste denkoefening van de eerste minister. De resolutie, ingediend door Herman Van Outgaerden (ex VU-ID en nu lid van N-VA, Nieuw-Vlaamse Alliantie), wijst op de nefaste gevolgen van de invoering van een provinciale kieskring, gecombineerd met de invoering van een kiesdrempel van 5 procent. 'In het arrondissement Brussel-Halle-Vilvoorde zouden niet alleen de VU, maar ook de SPA en Agalev uit de federale Kamer verdwijnen. Een dergelijke drastische hervorming van het kiesstelsel kan enkel in overweging genomen worden indien ook het kiesarrondissement Brussel-Halle-Vilvoorde gesplitst wordt.' Volgens de resolutie gaat het niet op de provincie Vlaams-Brabant te discrimineren en als een apart geval te behandelen. De provincieraad meent dat 'de doorvoering van een kiesdrempel van 5% slechts kan als ook voor Vlaams-Brabant één provinciale kieskring wordt ingevoerd, nadat het kiesarrondissement Brussel-Halle-Vilvoorde gesplitst wordt.'

Splitsing niet haalbaar

In een reactie merkt burgemeester Vic Laureys (CD&V) van Hoeilaart en voorzitter van de provincieraad op niet zo veel belang te hechten aan de kiesdrempel, maar des te meer aan de splitsing van de kieskring Brussel-Halle-Vilvoorde.

Hij noemt die splitsing een 'conditio sine qua non' in de discussie over de provinciale kieskringen. 'Toch geloof ik dat onder de huidige regering die splitsing niet haalbaar is. De Franstaligen zien daar geen heil in en na het Lambertakkoord zullen ze nog minder geneigd zijn in die richting mee te marcheren. Zij hebben hun slag immers al thuisgehaald,' aldus Laureys, die zich bovendien afvraagt of zo'n grotere kieskring wel opportuun is omdat ze de afstand tussen de verkozenen en de burger nog groter dreigt te maken.

'De drastische hervorming van het kiesstelsel kan alleen in overweging worden genomen als ook het kiesarrondissement Brussel-Halle-Vilvoorde wordt gesplitst'

Politiek dynamiet

De wetenschappelijke wereld kijkt intussen vol belangstelling, zoniet geamuseerd of zelfs licht ironisch, toe op de beroering die de ideeën van Verhofstadt hebben veroorzaakt. Die belangstelling is des te groter omdat een groep wetenschapslui einde september een advies formuleerde inzake politieke vernieuwing en daarin uitgerekend de positie van Brussel-Halle-Vilvoorde als een struikelblok aanstipte. VUB-politicoloog Kris Deschouwer die mee in het wetenschappelijk adviescomité zetelde bestempelt de voorstellen van Verhofstadt als 'een leuk idee, maar in wezen weinig relevant en geenszins nieuw'. 'Mathematisch zijn modellen van kiesdrempels en provin-

FOTO: PASCAL VIGNENON

ciale kiesomschrijvingen perfect mogelijk, maar politiek zijn ze totaal onrealistisch. Ze op een of andere manier doorvoeren, zou een gigantisch politiek probleem scheppen. De ideeën van premier Verhofstadt bevatten politiek dynamiet en zijn geenszins op hun consequenties doorgedacht', aldus Deschouwer die deze regering wel meer dergelijke losse flodders toedicht.

Johan Cuppens

FOTO: PATRICK DE SPIEGELAERE

■ Ik werk al 23 jaar bij Sabena en heb nooit anders geweten dan dat er een diepe financiële put was. Sabena heeft altijd juist genoeg gekregen om te overleven maar nooit genoeg om gezond te worden. (...) Het zijn Daems en de Zwitsers die Sabena uiteindelijk kapot kregen, maar ook een hele reeks mensen die voor hen kwamen heeft boter op het hoofd. (cabinechef Marc Smets in De Financieel-Economische Tijd)

■ Een catastrofe. Dit is een tweede zaak Dutroux.

Wat we hier zien, is een totaal disfunctioneren van onze instellingen. Vijftigduizend à vijfenzeventigduizend jobs die verloren gaan. Dertig keer Renault-Vilvoorde! Ik hoop dat men dat zo stilaan begint in te zien. (voormalig Sabena-voorzitter Pierre Godfroid in De Morgen)

■ Meermaals illustreerde ik in het parlement en daarbuiten dat Sabena kaal geplukt werd door Swissair. Fouten sinds april 2000, het moment van de 'grote ommekeer' volgens Rik Daems, zetten de financiële sluisen naar Zürich wagenwijd open. (senator Jacques D'Hooghe (CD&V) in De Financieel-Economische Tijd)

■ Het is pijnlijk dat een kwaliteitsproduct zal verdwijnen als gevolg van jarenlang mismanagement op topniveau. Duizenden onschuldige werknemers die het beste van zichzelf gaven, betalen daarvoor nu cash. (gedelegeerd bestuurder Luc Wellens van TUI Travel Centers in De Financieel-Economische Tijd)

■ De Zwitsers hebben 30 tot 35 miljard frank uit Sabena gesleept. Werk die bedragen in de jaarrekeningen van Sabena en wat zien we? Het is paradoxaal, maar het is de realiteit: Sabena deed het helemaal niet zo slecht. Het was een goed presterende luchtvaartmaatschappij. (voormalig Sabena-voorzitter Pierre Godfroid in De Morgen)

■ Ik schaam me, en niet in het minst voor het mismanagement van dit bedrijf. De directie heeft hier jaren het geld langs deuren en vensters naar buiten gesmeten terwijl wij moesten beknijsen. (Sabena-personeelslid Ingrid Wolfs in De Morgen)

■ Er zijn veel Sabena-koppels die net een huis gebouwd hebben met een hypotheek. Hoe ze

die nu zullen aflossen weet ik niet. Geld lenen? Als ze op een bank horen dat je bij Sabena werkt, kun je het wel schudden. Je wordt gewoon weggelachen. (Sabena-personeelslid Kathy van Stiphout in De Morgen)

■ Mijn vrienden zeggen me dat ik met al mijn diploma's heel snel werk zal vinden. Maar welk werk? Ik kan alleen vliegen, en dat is dezer dagen zowat het minst gevraagde beroep ter wereld. Niemand wil nog piloten. (pilote Valerie Neyt in Het Laatste Nieuws)

■ De liberalen beschouwen deze dossiers als technische aangelegenheden. Ze vergeten dat het over mensen gaat. De meest praktische zaken zijn niet geregeld. Er is geen extra begeleiding voorzien voor mensen die morgen op straat staan. (SPA-kamerlid Hans Bonte in De Morgen)

■ We moeten de grote mannen in de Wetstraat eens duidelijk maken dat we het niet eens zijn met hun gedoe. En dan blijf ik nog beleefd. (Sabena-personeelslid Armand Cloes in Het Laatste Nieuws)

■ Wij hebben nu een paars-groene regering. Waar zijn de roden en de groenen die er zich op laten voorstaan dat ze opkomen voor de zwakken? Voor holebi-fuiven kruipen ze op de barricaden, maar nu hoor je ze niet. (load controller Carl Haven in De Standaard)

■ De regering moet goed beseffen dat niet alleen het Sabena-personeel de gevolgen van het faillissement gaat uitzweten. (piloot Tom Lievens in Het Nieuwsblad)

■ Ook voor ons is dit een moment van machteloosheid. Ook voor ons is dit een mislukking. (premier Guy Verhofstadt tijdens het kamerdebat over Sabena)

■ Wij hebben onze job de afgelopen maanden op een acceptabele wijze uitgevoerd. (minister van Overheidsbedrijven Rik Daems in De Morgen)

■ De Daems na dit Sabena-dossier zal een andere Daems zijn. Het zal me blijvend tekenen. (minister van Overheidsbedrijven Rik Daems in De Standaard)

Fusie Vilvoordse ziekenhuizen geen pijnloze operatie 4

Vanaf januari 2001 versmelten het OCMW-ziekenhuis van Helmont en het Sint-Jozef ziekenhuis van de Christelijke Mutualiteit tot één ziekenhuis: het AZ Jan Portaels. Voor het zover is moet nog menige harde noot gekraakt worden.

Zaventem mag na Sabena niet verweesd achterblijven 8

De rand kan zich snel van de Sabena-klap herstellen als de overheid de juiste maatregelen treft, vindt Patrick De Vos van de Kamer voor Handel en Nijverheid van Halle-Vilvoorde.

Figuranten 10

In 1997 speelde vakbondsman Karel Gacoms een sleutelrol in de dramatische sluiting van Renault Vilvoorde. Amper vier jaar later moet hij het faillissement van Sabena aan zijn achterban verkopen.

Minister Landuyt vindt hogere werkloosheid bij allochtonen onaanvaardbaar 22

Gastvrij Vlaanderen in Speakers Corner 25

Carmina koor uit Meise legt de lat hoog 27

Voor visueel gehandicapten is de Randkrant beschikbaar op cassette. Geïnteresseerden kunnen contact opnemen met het Atelier Helen Keller, tel. 02/466 94 40 of met de redactie.

EN OOK NOG

VAN ASSE TOT ZAVENTEM 6

ZONDER OMWEGEN 24 • VAN HUIZEN EN TUINEN 25

RESTAURANT 28 • GASTENBOEK 32

COLOFON

Randkrant verschijnt maandelijks op 145.000 exemplaren en is een initiatief van vzw Informatie Vlaamse Rand.

Hoofdredactie: Henry Coenjaarts

Eindredactie: Geneviève Ostyn

Vormgeving: Mega.L.Una, Brussel

Druk: A. De Cuyper-Robberecht, Zele

REDACTIEADRES:

Paardenmarktstraat 48, 3080 Tervuren

tel 02 767 57 89, fax 02 767 57 86, randkrant@pi.be

Verantwoordelijke uitgever: Henry Coenjaarts,

Paardenmarktstraat 48, 3080 Tervuren

VAN HOREN ZEGGEN

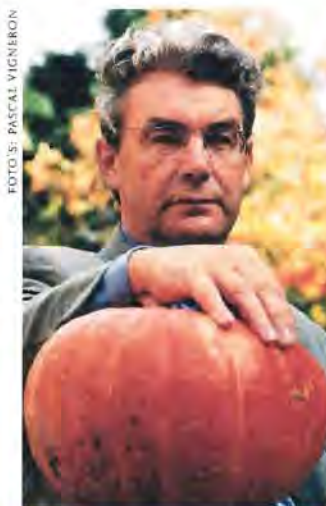
Fusie Vilvoordse ziekenhuizen geen pijnloze operatie

De rand krijgt er een groot ziekenhuis bij. Vanaf januari 2002 versmelten de Vilvoordse ziekenhuizen van Helmont en Sint-Jozef tot het AZ Jan Portaels. Ze werkten al samen en waren zelfs verbonden door een loopbrug. Maar bij fuseren komt heel wat meer kijken.

Vilvoorde kent van oudsher het OCMW-ziekenhuis van Helmont en het Sint-Jozef ziekenhuis van de Christelijke Mutualiteit (CM). Ze liggen naast mekaar, enkel door de Vlaanderenstraat gescheiden. 'We werken al jaren samen en we zijn zelfs verbonden door een loopbrug over de straat die ons scheidt', zegt OCMW-voorzitter Marc De Valck. Van Helmont en Sint-Jozef werden in de loop van de jaren steeds meer één. Vanaf 1 januari 2002 zelfs formeel, want dan fuseren ze tot één geheel, één campus.

Optimale oplossingen zoeken

Amper zes maanden geleden ondertekenden de beide directies een fusieprotocol. Er is sindsdien hard gewerkt, want een ziekenhuisfusie is een niet-alledaagse opgave. Om alles in goede banen te leiden werd een extern adviesbureau ingeschakeld, Price Waterhouse Coopers (PWC). 'We zijn heel blij dat we dat hebben gedaan', zegt directeur Piet Messiaen van Sint-Jozef, 'want zonder externe begeleiding zou het een onontwarbaar kluwen zijn geweest.' Of zoals Jozef Van Thillo van PWC het formuleert: 'Als extern studie bureau hebben we geen last van een campus-reflex. We benaderen de

Piet Messiaen

Marc De Valck

twee campussen onbevooroordeeld, zonder dat historische evenwichten of gevoeligheden hun stempel drukken op de uitbouw van wat uiteindelijk één groot nieuw ziekenhuis moet worden. Onze enige doelstelling hierbij is om optimale oplossingen te zoeken.' Een ideaal ziekenhuis, voor zo ver dat al bestaat, kun je ontwerpen, maar als je van twee campussen, ook al liggen ze vlak naast mekaar, één geheel wil maken, dan ben je gebonden aan beperkingen, niet het minst van financiële aard. Daarom spreekt Van Thillo niet over de ideale, maar liever over de optimale oplossing, uitgaande van de bestaande mogelijkheden.

Harde noten kraken

Om van twee ziekenhuizen naar één entiteit te evolueren en de continuïteit te verzekeren, werd een ruimtelijk structuurplan opgesteld. Dat werd eind oktober goedgekeurd. Het legt de bestemming van de infrastructuur

vast en vult de integratie concreet in. Het structuurplan fungeert dus als het fundament van het fusieziekenhuis. Intussen werd en wordt er stevig onderhandeld met de (twee) geneesherenkorpsen over een nieuwe algemene regeling. Tegen het einde van het jaar willen de twee directies en PWC immers een organigram opstellen en de uitbouw van de staf definitief gestalte geven. Hierbij zal nog menige harde noot gekraakt moeten worden, maar hoe dan ook zal er vanaf 1 januari 2002 formeel maar één ziekenhuis meer zijn. 'Vanaf de eerste dag willen we operationeel zijn als een dynamisch, aantrekkelijk en modern ziekenhuis', stelt Van Thillo.

Werkbaar en betaalbaar

De integratie is definitief op de sporen gezet, maar uiteraard verloopt de hele operatie in fasen, waarbij het de bedoeling is dat alle afdelingen beschikbaar blijven. Zo is de afdeling pediatrie al sinds de voorbije zomer samengevoegd. 'Er is geen weg terug', stelt Paul Guillaume van PWC onomwonden, 'de kritiek van sommige personeelsleden, de artsen op kop, ten spijt. Het meest gehoorde bezwaar uit die hoek is dat (het voormalige) Van Helmont te veel zou inboeten tegenover (ex-)Sint-Jozef. De Valck, Messiaen

Les cliniques de Vilvorde fusionnent

Dès janvier 2002, les cliniques Helmont et Saint-Joseph, à Vilvoorde, fusionneront. Si les deux établissements collaboraient déjà et étaient même reliés par une passerelle, cette fusion n'en constitue pas moins une sérieuse nouveauté. Lorsque l'on se propose de fondre deux campus en un seul et même ensemble, certaines contraintes s'imposent à vous, dont les financières ne sont certes pas les moindres. Il s'agit donc de rechercher une solution optimale. Les 800 membres du personnel ont reçu la garantie qu'aucun emploi n'était menacé, mais des réaffectations - et certaines objections du personnel - n'en seront pas moins inévitables.

en PWC benadrukken dat vooral logische keuzes werden gemaakt op basis van objectieve maatstaven. Zo gaf de onderlinge nabijheid de doorslag om tot de fusie over te gaan.

Voor de komende jaren lijkt dit trou-

‘Als je van twee ziekenhuizen, ook al liggen ze vlak naast mekaar, één geheel wil maken, ben je gebonden aan beperkingen’

wens de meest werkbare en betaalbare optie. Nieuwbouw, waarvoor heel andere normen gelden, is ten vroegste pas over tien jaar denkbaar. Die

procedure vergt veel meer tijd dan de al bij al korte periode waarin deze fusie wordt gerealiseerd. Bovendien beseft iedereen maar al te goed dat de Vlaamse overheid de knip op de beurs houdt als het gaat over (ver)nieuwbouw voor ziekenhuizen.

De Vilvoordse fusie wordt voor het grootste deel gefinancierd via subsidies en de opbrengst van de ligdagprijzen. ‘In feite betaalt de investering zichzelf terug, want op termijn haalt de gemeenschap voordeel uit de samenvoeging van twee ziekenhuizen naar één’, zegt Paul Guillaume van adviesbureau Price Waterhouse. Een concrete prijs kan of wil hij niet op de hele operatie plakken.

Geen ontslagen

Niet iedereen deelt de optimistische visie van Price Waterhouse Coopers en de twee directies. Het personeel beklagt er zich bijvoorbeeld over dat het, amper een paar maanden voor de

formele start van het fusieziekenhuis, in het ongewisse blijft over concrete wijzigingen en praktische gevolgen. Wel kregen de 800 personeelsleden de garantie dat er geen ontslagen zullen vallen, wat niet wegneemt dat herschikkingen onvermijdelijk zijn. Het meest gehoorde bezwaar van de personeelsleden en de artsen van het voormalige OCMW-ziekenhuis van Helmont is dat zij het gevoel hebben te worden ‘uitverkocht’ aan Sint-Jozef. De artsen voeren zelfs aan dat de indeling van het fusieziekenhuis onlogisch en patiënt-onvriendelijk zou zijn. PWC en de directie vinden dat die kritiek getuigt van te veel ‘campus-denken dat refereert aan het verleden, terwijl wij ons op de toekomst moeten richten’. Voor hen is het duidelijk dat de toekomst begint op 1 januari 2002 in één en hetzelfde ziekenhuis.

Chris Van Geyte

441 bedden, spoeddienst essentieel

Het Vilvoordse fusieziekenhuis AZ Jan Portaels telt 441 bedden. Dat zijn er 14 minder dan de 264 van Sint-Jozef en de 191 van van Helmont afzonderlijk. De wet legt bij een fusie een vermindering van 5% van het aantal bedden op. In dit geval maakt dat in de praktijk weinig verschil. De bedden verdwijnen in de materniteit en de pediatrie, die onderbezet waren. De afdelingen pediatrie van beide ziekenhuizen zijn sinds de zomer trouwens al in de praktijk gefuseerd. Het fusieziekenhuis start formeel op 1 januari 2002. Uiteraard is dan nog lang niet alle infrastructuur aangepast, want dat vergt maanden. De vernieuwing van de loopbrug over de Vlaanderenstraat is al dit najaar begonnen. Ook de herstructurering van de spoeddienst is ingezet.

‘De spoed’ krijgt trouwens een essentiële rol. Sint-Jozef noch van Helmont beschikten in het verleden over een erkende spoeddienst. Het AZ Jan Portaels krijgt er wel één. Directeur Piet Messiaen vindt het essentieel daarmee meteen te kunnen starten.

Het nieuwe AZ zal als nieuwe dienstverlening ook daghospitalisatie aanbieden. De afdelingen intensieve verzorging en sterilisatie en het verloskwartier worden uitgebreider dan wat van Helmont en Sint-Jozef boden. De afdeling rust- en verzorging (RVT) valt weg als onderdeel van het ziekenhuis en wordt geïntegreerd in de rusthuiswerking.

Sint-Jozef en van Helmont hadden al een vrij ruim patiëntenbereik dat een stuk verder reikte dan Vilvoorde en Machelen. De communautaire moeilijkheden in de Brusselse ziekenhuizen zijn daar niet vreemd aan; steeds meer Nederlandstaligen uit Brussel, patiënten zowel als artsen, wenden zich dientengevolge tot ziekenhuizen in de rand.

CVG

FOTO: PATRICK DE SPIEGEL/AREE

Randkrant in ander nest

Niet meteen nieuws waar- bij u zich verslikt in uw ochtendkoffie, maar we wil- len het u toch even laten weten. Vanaf 1 januari 2002 wordt Randkrant niet langer uitgegeven door de vzw Informatie Vlaamse Rand, maar door de vzw 'de Rand'. De vzw Informatie Vlaamse Rand, die speciaal met het oog op de uitgave van dit blad in 1996 door de toen- malige Vlaamse regering in het leven werd geroepen, houdt met ingang van 1 januari e.k. op te bestaan. De beslissing terzake werd genomen door Bert Anciaux, minister van Cultuur, Jeugd, Sport, Brusselse Aangelegen- heden en Ontwikkelingssaa- menwerking, onder wiens bevoegdheid ook Randkrant ressorteert. Bij de raad van bestuur van de vzw Infor-

matie Vlaamse Rand die zich ruim vijf jaar belangeloos heeft ingezet voor Rand- krant, is een en ander niet echt in goede aarde geval- len, temeer omdat de vzw op geen enkel moment over deze plannen werd gecon- sulteed noch haar visie op deze zaak mocht geven. De andere bij deze operatie betrokken instanties, zijnde de provincie Vlaams-Brab- ant die Randkrant in be- langrijke mate mee subsi- dieert en de vzw 'de Rand' die het blad nu in handen krijgt, waren al evenmin vragende partij om tot deze ingreep over te gaan. Meer nog, de provincie evalueer- de de werking van de vzw Informatie Vlaamse Rand jaar na jaar positief. Minister Anciaux vond het desalniettemin wenselijk

om Randkrant toe te voe- gen aan het toch al uitge- breide takenpakket van de vzw 'de Rand'. De minister wil hiermee naar zijn zeg- gen komen 'tot een één- vormig en transparant communicatiebeleid in de Vlaamse rand. Waarom een vzw moet worden opge- doekt die juist met het oog op het voeren van zo'n een- duidig informatiebeleid werd opgericht en die naar ieders tevredenheid werk- te, is vooralsnog niet hele- maal duidelijk. In de marge van zijn be- slissing stipuleert minister Anciaux 'dat het hier gaat om een zuiver technische overgang'. Concreet bete- kent dat voor u, lezer, dat Randkrant als vanouds maandelijks in uw bus zal blijven vallen. Een bijko- mende garantie is dat de nieuwe uitgever vzw 'de Rand' er zich toe heeft ver- bonden om de uitgangs-

punten waarop dit blad sinds de start in maart 1997 steunt, onverkort te respec- teren. We blijven dus het Vlaams karakter van de rand beklemtonen mét oog voor de integratie van de vele anderstaligen die hier won- nen en werken. En we blij- ven dat zoals in het verle- den, doen op een objectieve niet combattieve manier. Met een waaier van infor- matie die te maken heeft met het dagelijks leven in deze regio. En zoals in dit nummer ten overvloede blijkt, kan dat gaan van het overleven van Zaventem na het debacle van Sabena tot het bijten in een heront- dekte oude appelvariëteit uit de Dilbeekse deelge- meente Bodegem. **HC**

DROGENBOS

Stadswachten als verkeersopzichters

De gemeente Drogenbos wil stappen ondernemen om de veiligheid aan de school- poorten te verhogen. Poli- tieagenten inzetten om het verkeer aan de scholen in goede banen te leiden is volgens het gemeentebes- tuur niet haalbaar wegens een gebrek aan personeel. Daarom wil Drogenbos in navolging van de Brusselse gemeenten in de toekomst werken met stadswachten die worden gerekruteerd via het Plaatselijk Werkge- legenheidsagentschap (PWA) en onder meer aan de schoolpoorten kunnen op- treden als gemachtigde verkeersopzichters. Om te verbaliseren hebben ge- machtigde opzichters geen bevoegdheid, maar ze kun-

FOTO: MARCEL DE SMEDERANT

nen wel het verkeer aan de schoolpoort tegenhouden zodat de kinderen veilig de straat kunnen oversteken. Drogenbos wil ook werk- maken van een mobiliteits- plan om schoolomgevingen aan de Grote Baan en op de Drogenbossesteenweg veiliger te maken. **TD**

DE ZES

Subsidies hoeven niet

De provincie Vlaams-Brabant heeft subsidies verkregen van de Vlaamse overheid om het Nederlandstalige sport- leven in de faciliteitenge- meenten te steunen. De sub- sidies kaderen in het Con- tract Jeugdsportwerking 2001. 'Omdat er vanuit de faciliteitengemeenten door- gaans weinig reactie komt op dergelijke initiatieven heeft de Vlaamse overheid de mogelijkheid gecreëerd om de provinciale sportdienst plaatsvervangend te laten op- treden en in samenspraak met de gemeenten een sub- sidiedossier uit te werken', legt Toine De Coninck, ge- deputeerde van de provincie Vlaams-Brabant, uit. Slechts drie van de zes faciliteiten-

gemeenten, met name Kraai- nem, Wemmel en Wezem- beek-Oppem, komen in aan- merking voor de subsidies. 'Linkebeek en Sint-Genesius- Rode hadden ons laten we- ten dat ze de subsidies zelf wilden aanvragen, maar zijn daar niet in geslaagd. Uit Drogenbos kregen we te horen dat er geen Neder- landstalige sportclubs zijn. Het is natuurlijk jammer dat die drie gemeenten zo uit de boot vallen', aldus Toine De Coninck. Indien de drie ingediende dossiers worden goedgekeurd, ontvangen Kraainem, Wemmel en Wezembeek-Oppem elk een bedrag van 250.000 à 450.000 frank (6.197 à 11.155 Euro). **TD**

Deukje in afvalbeleid

Zoals in vele omliggende gemeenten is Dilbeek van plan om het PMD-afval (plastic, metaal, drankkartons) voortaan tweewekelijks aan huis te laten ophalen. In het kader van haar afvalvoorkomingsbeleid, waarmee de gemeente overigens heel wat roem oogstte, moesten de Dilbekenaren tot op heden hun PMD-afval naar het containerpark in Groot-Bijgaarden brengen. Fost-

Plus, het bedrijf dat het PMD-afval recycleert, is nu vragende partij om van dit systeem af te stappen en over te gaan tot de gewone tweewekelijkse ophaling aan huis. Zowel voor Dilbeek als Fost-Plus is dat financieel een veel aantrekkelijkere zaak, maar dat betekent wel dat de gemeente een deel van haar afvalvoorkomingsbeleid moet laten varen. 'Dilbeek heeft inderdaad op

FOTO: PASCAL VIGNERON

vlak van afvalvoorkoming een stevige reputatie uitgebouwd, maar de resultaten inzake PMD-afval vallen wat tegen', zegt burgemeester Stefaan Platteau. 'De restfractie die nog verbrand of gestort moet worden, ligt in onze gemeente minstens even hoog als in andere. Heel wat mensen gooien blijkbaar hun PMD-afval in de gewone huisvuilzak.' Daarom wil het gemeentebestuur toch overgaan tot ophaling aan huis. 'We laten onze filosofie echter niet varen', benadrukt Platteau. 'De prijs van de PMD-zakken blijft behoorlijk hoog

zodat het ontradingseffect voor de bevolking behouden blijft.' Ook inzake papierophaling wordt er op Dilbeek druk uitgeoefend. Het papier in de gemeente wordt om de drie maanden opgehaald door jeugdverenigingen. Vanuit de Vlaamse overheid wordt aangedrongen op een maandelijkse ophaling door andere instanties. Dat ziet burgemeester Platteau echter niet zitten. 'De jeugdverenigingen kunnen door de papierophaling hun kas spijsen om op kamp te kunnen gaan en dat wil ik hen niet afnemen', aldus de burgemeester. **TD**

SINTERKLAAS GOED HEILIG MAN

Sinterklaas doet menig kinderhart sneller kloppen, maar waarom wordt hij vereenzelvigd met gulle gaven? Onze heilige werd omstreeks het begin van de vierde eeuw geboren in Klein-Azië, meer bepaald in Myra waar hij bisschop werd. Blijkens de geschiedschrijving heeft Nikolaas in zijn geboortestad meerdere malen mensen gered en is hij daarom in de Oosterse en de Westerse Kerk een van de meest vereerde heiligen geworden.

Zo redde hij drie dochters van een verarmd edelman van een zondig leven in de prostitutie door op een nacht via het open venster drie goudklompen naar binnen te gooien. Dat goudgeld werd later verward met andere ronde voorwerpen zoals broden en appels, en maakte Nikolaas de patroon van de bakkers. Het verhaal gaat dat hij ooit ook drie schippers in nood en drie schipbreukelingen die van diefstal waren beschuldigd, redde van de dood. Vandaar dat hij vaak wordt afgebeeld met een anker en een schip en de patroonheilige is geworden van zeelui en gevangenen.

Het meest lugubere verhaal gaat over een meedogenloze waard die tijdens een hongersnood drie jongetjes doodde, ze in stukken versneed, pekeldde en in een ton bewaarde. Door een engel verwittigd, slaagde de biddende Nikolaas er in met hulp van god de kinderen weer tot leven te wekken. Zo werd de heilige een 'grote kindervriend' en wordt hij vaak afgebeeld met aan zijn voeten een kuip met drie kinderen.

Zijn wonderbaarlijke levensverhaal inspireerde menig artiest, ook in onze contreien. In Gooik verwelkomt de heilige u al aan de buitenkant van de kerk, in de mooie barokgevel, en zowel hier als in Sint-Martens-Bodegem is hij ook in de kuip van de Lodewijk XV-preekstoelen afgebeeld. In de kerk van Perk zijn scènes terug te vinden in het prachtige stucwerkplafond van Hanssche en in de kerk van Huldenberg zijn er meerdere houten beelden uit de 17e eeuw bewaard gebleven. Ook de Brusselse Sint-Niklaaskerk is een ommetje waard, zowel in het koorgestoelte als in het zijaltaar achteraan wordt allerlei over zijn leven onthuld.

Machteld De Schryver

FOTO: PASCAL VIGNERON

KAPELLE-OP-DEN-BOS

Winst met wind

In Kapelle-op-den-Bos, langs het kanaal Brussel-Antwerpen, zijn vorige maand drie windturbines officieel in gebruik genomen. De vijftig meter hoge witte masten met hun zeventien meter lange wieken langs de Vaartdijk zullen jaarlijks 1.350.000 kWh (kilowatt/uur) elektriciteit leveren, wat overeen komt met het jaarverbruik van 385 gezinnen. Vanaf een windsnelheid van 11 km/uur gaan de wieken draaien. Het project in Kapelle-op-den-Bos heeft

als gunstig neveneffect dat er bijna 1000 ton koolstofdioxide (CO2) minder wordt uitgestoten omdat de energieopwekking niet gebeurt via fossiele brandstoffen of kernenergie. De windturbines zijn er gekomen op initiatief van intercommunale Interelectra en de NV Zeekanaal, die de grond in concessie gaf. De turbines werden geleverd en gebouwd door de firma Turbowinds uit Overijse. Windenergie staat in België nog in de kinderschoenen. **CVG**

FOTO: PASCAL VIGNERON

Zaventem mag na Sabena niet verweesd achterblijven

De Sabena-klap wordt zwaarder dan de sluiting van Renault. Maar meer dan eender welke andere regio moet de Vlaamse rand in staat zijn zich relatief snel van die klap te herstellen. En de overheid kan met de juiste maatregelen dat herstel versnellen. Dat is de mening van Patrick De Vos, directeur van de Kamer voor Handel en Nijverheid van het arrondissement Halle-Vilvoorde.

Op het moment dat we Patrick De Vos spreken, lijkt het erop dat er tot 6000 Sabena-banen kunnen sneuvelen. Daar kan nog een pak indirecte jobverliezen bij andere bedrijven bovenop komen. De Vos erkent: 'Deze klap wordt voor de regio Halle-Vilvoorde veel zwaarder dan de sluiting van Renault Vilvoorde. Niet alleen omdat het om een veelvoud van de 3000 Renault-jobs gaat maar ook omdat we ons, na de gebeurtenissen van 11 september in een recessie bevinden - zeker in de luchtvaart, een van de motoren van de economische dynamiek in de rand rond Brussel. Bovendien beschikte de meerderheid van de mensen die destijds bij Renault ontslagen werden met een A1 of een A2-diploma over een profiel waar zeer veel vraag naar was. Bij Sabena ligt de scholingsgraad van een aantal mensen lager: het zal voor hen iets moeilijker worden om ander werk te vinden. De rand deelt in het Sabena-geval ook meer in de klappen. Bij Renault kwamen hooguit 500 mensen uit Halle-Vilvoorde, met Sabena worden het er 4000. Nu zit de rand er echt midden in.'

Ondanks alles optimistisch

Sabena is overigens niet het enige probleemgeval in de rand: ook bij de VUM, Procter & Gamble, Akzo Nobel Coatings, Versatel, KPN, CS2 zijn er herstructureringen. Het gevolg is dat het aantal werklozen in Halle-Vilvoorde in september dit jaar liefst 16,5 procent hoger lag dan een jaar eerder. Een stijging die een stuk boven het Vlaamse gemiddelde (1,6 pct.) ligt. Dat percentage geeft echter een ietwat bedrieglijke indruk: in een regio met een bescheiden aantal werklozen, leiden enkele belangrijke afvloeiingen - met een paar honderden ontslagen - al tot een serieuze procentuele verhoging van de werkloosheid. Vlaams-Brabant blijft dan ook de regio met laagste werkloosheidsgraad van Vlaanderen. De Vos is hoe dan ook optimistisch over de economische toekomst van de luchthaven en de omliggende regio. Ten eerste omdat andere luchtvaartmaatschappijen de activiteiten

FOTO: PATRICK DE SPERLAIRE

van Sabena zullen overnemen, maar vooral omdat Sabena slechts een deel van de bruisende economie van de luchthavenregio uitmaakt. Vilvoorde, Machelen en Zaventem zijn goed voor de helft van alle activiteiten - 83000 jobs - van het hele arrondissement Halle-Vilvoorde met zijn 35 gemeenten. Liefst 85 pct. van de bedrijven in de rand rond Brussel zijn filialen van buitenlandse bedrijven. Dat is verrijkend maar maakt jobs ook erg afhankelijk van buitenlandse beslissingen zoals Renault destijds illustreerde. Die buitenlanders zien de rand niet als een deel van Vlaanderen, onderstreept De Vos: 'Voor hen is de luchthaven en het grondgebied er rond een deel van Brussel.' Deze regio dankt dus erg veel aan Brussel, met name een onwaarschijnlijk hoge jobcreatie in de dienstensector bijvoorbeeld, met als zwaartepunt de logistiek, informatie- en communicatietechnologie (ICT), media en de luchthaven zelf. Twee van die vier hebben het momenteel moeilijk. Nu de zeepbel van de nieuwe economie is ontploft, vallen heel wat ontslagen in de ICT-bedrijven rond Brussel, beaamt De Vos. En dan is er de luchtvaart- en Sabenacrisis.

Doorgangsstation voor de HST

De Vos gelooft rotsvast dat Zaventem een luchthaven met heel veel potentieel blijft. 'Zelfs als Sabena wegvalt, zal hier een markt blijven voor veel luchtverkeer.'

Ziet het er toch niet naar uit dat België een deel van zijn verbindingen met de buitenwereld zal verliezen door de verdwijning van Sabena? En dat Zaventem dus een minder aantrekkelijke luchthaven wordt?

De Vos Voor alle belangrijke bestemmingen zal er een markt blijven voor rechtstreekse verbindingen. Ik neem aan dat de luchtvaartmaatschappijen die markt ook zullen bedienen. Daarnaast is het best mogelijk dat een aantal verbindingen behouden blijft, maar dan via een overstap of een halte in een andere luchthaven. Tenslotte zullen een aantal secundaire bestemmingen wellicht verdwijnen. We moeten nu hoe dan ook door een moeilijke overgangperiode. Die kan twee tot drie jaar duren.

Wordt de Hoge Snelheidstrein (HST) sowieso geen concurrent voor het luchtverkeer en dus ook voor de activiteiten in en om Zaventem?

De Vos De HST zal de luchtvaart zeker beïnvloeden. Hij zal op dichtbijgelegen bestemmingen passagiers weghalen van het vliegtuig. De HST kan echter ook passagiers aanvoeren voor de luchtvaart als Zaventem wordt bediend door de HST. Wie wil dat Zaventem en het hele arrondissement zich zo snel mogelijk van de Sabenaklap herstellen, moet de omgevingsfactoren op de juiste manier aanpakken. Een van de noodzakelijke ingrepen is de uitbouw van Zaventem-luchthaven tot een doorgangstation voor de HST en voor andere treinen. Ik heb het dus niet over een heus HST-station - daartoe ontbreekt de ruimte in Zaventem - maar wel over de mogelijkheid voor HST's om de luchthaven aan te doen. Ook Antwerpen, Leuven en Luik moeten rechtstreeks verbonden worden met de luchthaven. Dat staat ook allemaal in het NMBS-investeringsplan maar mijn zorg is dat het allemaal zeer traag vordert.

Verweesd dossier

De voorbije vijf jaren beleefde Sabena en dus Zaventem een steile groei. De luchtvaart in het algemeen kende tien jaar serieuze groei. Het is toch niet realistisch - en ecologisch niet verantwoord - te verwachten dat dit blijft duren?

De Vos Er zijn zeker grenzen aan de groei maar in de luchtvaart hebben we die nog niet bereikt. Kijk trouwens naar het verkeer op de weg, dat blijft jaar na jaar groeien. Onderschat de behoefte aan mobiliteit - ook internationaal - niet. We mogen toch ook af en toe wel wat ambitie aan de dag leggen. Luchtvaart heeft een stevig groeipotentieel, zeker in Zaventem dat zowat de enige West-Europese luchthaven is die nog capaciteit over heeft.

De groeimogelijkheden van de luchthavenregio en de rand botsen tegen een aantal barrières op. De dichtslibbende wegen zijn probleem nummer een: ze schrikken zowel kapitaal als arbeid af.

De Vos Hier moet je op verschillende pistes tegelijkertijd werken. De uitbouw van het spoor is echter de grote prioriteit. Zolang daar niet structureel meer middelen naar toe

Patrick De Vos

FOTO: PATRICK DE SPIEGELARE

gaan, komen we er niet. Een doorgangstation in Zaventem-luchthaven en vooral het Gewestelijk Expressnet (GEN) zijn een must. Verdere aanpassingen van het wegennet zijn slechts van secundair belang.

De engagementen om het spoor in die zin uit te bouwen, zijn genomen. Dus: het zit erin.

De Vos 't Zit er in maar 't komt er niet uit. We moeten nog 12 jaar wachten op het GEN! Noch de federale staat, noch het gewest behandelen de problemen van de luchthaven als een hoogdringendheid. De luchthaven van Zaventem is een politiek-institutioneel ver-

weesd dossier. Geen enkele politicus claimt dat vanwege te moeilijk, netelig, vooral te lawaaierig... Het kan niet vertaald worden in electorale successen vanwege de milieu-problematiek.

In februari 2000 leek het er even op dat we in Zaventem tot een geïntegreerd luchthavenbeleid zouden komen. De daarin vermelde principes leken een goeie afweging tussen economie en ecologie maar het is bij woorden gebleven.

Hoezo?

De Vos De luchtvaartfirma's hebben enorme investeringen gedaan om de geluidshinder te verminderen maar Vlaanderen, Brussel en de federale overheid zijn er nog altijd niet in geslaagd hun geluidsnormen te harmoniseren. We maken ons daarmee belachelijk in het buitenland. Verder zijn de nodige stappen om van Zaventem die internationale poort te maken - toegang, ontsluiting, de verhuis van de militairen - nog altijd niet gezet. Om uit de huidige malaise te geraken zal dat toch vrij snel moeten gebeuren.

John Vandaele

After the Sabena collapse - what will happen to Zaventem?

'The Sabena collapse is turning out to be more serious than the Renault closure in Vilvoorde. But, more than any other region, the Flemish Rand should be able to recover from this collapse relatively quickly, and with the right measures the government can help accelerate that recovery'. That, at least, is the view of Patrick De Vos, Director of the Chamber of Commerce of the district of Halle-Vilvoorde.

Vier jaar geleden, in 1997, speelde hij een sleutelrol in de dramatische sluiting van Renault Vilvoorde. Met die sluiting kan hij zich nog altijd niet verzoenen, want Renault was en is geen bedrijf in moeilijkheden. Momenteel staat Karel Gacoms in het oog van een nieuwe storm, het faillissement en dus het verlies van de duizenden banen bij Sabena. Gacoms is provinciaal (Vlaams-Brabant) secretaris van de CMB van het ABVV, de Centrale der Metaalindustrie van België van het Algemeen Belgisch Vakverbond.

KG Ik was zeventien en een half jaar toen ik begon te werken bij VTR in Machelen, een non-ferrobedrijf dat inmiddels al lang verdwenen is. Op de eerste werkdag heb ik mij aangesloten bij de vakbond, bij het ABVV, dat was een vanzelfsprekende keuze. Toen ik achttien werd moest ik in een drieploegensysteem gaan draaien en omdat ik dat niet zag zitten zocht ik een andere job -dat was in 1974 en toen was er nog werk met hopen-. Zo kwam ik bij Wanson in Diegem terecht waar ik een dagbaan had als magazijnier. Ik bleef er twaalf jaar en belandde via de sociale verkiezingen in de structuur van het ABVV om in 1986 secretaris te worden.

Nefaste strategie

KG Het eerste grote conflict dat ik meemaakte was de sluiting van Philips in Leuven, later volgden onder meer acties bij New Chamabel -er zijn in de regio altijd al veel conflicten geweest- en hét grote conflict was uiteraard dat rond de sluiting van Renault Vilvoorde in 1997. Het sociaal akkoord dat toen werd

FOTO: PATRICK DE SPIEGELARBE

Vakbondsman Karel Gacoms opnieuw in het oog van de storm

afgesloten had twee sterke punten. Ten eerste konden 400 werknemers blijven werken en ten tweede was er de garantie dat de werknemers gedurende twee jaar niet zouden worden afgedankt, en dat er in die periode gezorgd werd voor herscholing en herplaatsing. Na die twee jaar had zowat iedereen een nieuwe baan, op een vijftigtal werknemers na, maar ja, er zijn ook mensen die liever níet meer werken. Dat sociaal akkoord was natuurlijk geen cadeau dat zomaar uit de lucht kwam vallen, het was het resultaat van acties van de werknemers. Ik blijf er van overtuigd dat Renault Vilvoorde niet had hoeven te sluiten. We wisten dat het goed ging met Renault en dat is achteraf ook gebleken. Het ging niet om een onderneming in moeilijkheden. De autoconstructeur had de sluiting -of het afbouwen- heel anders kunnen organiseren dan op de brutale manier zoals het is gebeurd. Sabena is een heel ander verhaal. Hier zit je met een onderneming die verlieslatend is, die in heel haar geschiedenis nog maar een paar keer winst heeft gemaakt. In dit verhaal is de overheid voor een heel groot deel verantwoordelijk voor de slechte afloop. Sabena kreeg in het verleden

altijd geld toegestopt, net genoeg om te overleven, niet genoeg om te herrijzen. Toen Swissair in 1995 op het toneel verscheen leek het wel alsof de overheid van Sabena af wilde, alsof ze Sabena wilde uitverkopen aan de Zwitsers die een opening zochten in de Europese markt. Ze hadden maar 49% van de aandelen van Sabena in handen en toch deden ze in de praktijk alles en controleerde de Belgische overheid niets. Zo had niemand in de gaten dat Swissair een nefaste strategie voerde met het vervangen van bestaande en het aankopen van nieuwe vliegtuigen en dat op een ogenblik dat de markt niet groeide. Zoiets deed en doet niet één vliegtuigmaatschappij: een vlootuitbreiding en een vlootvernieuwing tegelijkertijd. Maar niemand die er wat van zei. Hoe het nu verder moet? Het ziet er naar uit dat de overheid haar verantwoordelijkheid -nog maar eens- afwentelt, deze keer op het personeel. Het is een dramatische situatie zowel voor het personeel als voor de regio.

Stakingsrecht is mensenrecht

KG Het stakingsrecht is een fundamenteel mensenrecht -het opleggen van dwangsommen kan níet-, ook als het om een niet-erkende staking gaat, zo denk ik er over. Als organisatie moet je er wel voor zorgen dat het stakingsrecht niet misbruikt wordt en dat de publieke opinie zich niet tegen je keert; dat je dus rekening houdt met de passagiers bijvoorbeeld. Het is erg als je door een staking niet of te laat op je werk komt, maar het is nog erger als je -gezien het geringe aantal vakantie-dagen- niet op vakantie kunt vertrekken. Daarom pleit ik voor acties die op tijd worden aangekondigd zodat iedereen zich kan 'organiseren'. Spontane acties zijn niet altijd weloverwogen, maar daarom mag er nog geen enkel

reglement komen om dat stakingsrecht aan banden te leggen. Ik denk niet dat alle vakbondsleden gelukkig waren met de recente acties van het spoor of in het onderwijs, maar elke vakbond moet zijn mensen verdedigen. Natuurlijk zijn er wel eens meningsverschillen binnen een vakbond en natuurlijk is zo'n vakbond een huis met vele kamers. Een van de discussies is die over het verschil tussen een arbeiders- en een bediendestatuut. Als wij mochten kiezen kreeg iedereen een bediendecontract, maar dat zien de werkgevers

'In het verhaal van Sabena is de overheid voor een heel groot deel verantwoordelijk voor de slechte afloop'

niet zitten en de bedienden willen ook geen stapje terug zetten. Dat zorgt voor spanningen tussen de vertegenwoordigers van bedienden en die van arbeiders. In mijn ogen is dat onderscheid overigens totaal achterhaald; iemand die de rekken vult in een supermarkt is een bediende en iemand die de meest gesofisticeerde apparatuur moet bedienen heeft meestal een arbeidersstatuut. Toch blijft dat statuut bestaan omdat het financieel voordelig is voor de werkgever.

Een oudemannenclub

KG Er is geen daling van het aantal leden bij het ABVV, maar wel een verschuiving van de meer traditionele centrales naar de bediende-centrales. Het is uitzonderlijk dat het ledenaantal niet daalt, zeker als je het op Europees vlak bekijkt. Dat heeft te maken met het feit dat wij ook een aantal zaken van de sociale zekerheid beheren wat in andere landen niet het geval is. Het is wel zo dat we moeilijkheden hebben om bepaalde cate-

Gewerkschaftler Karel Gacoms wieder im Auge des Sturms

Vor vier Jahren spielte Karel Gacoms eine Schlüsselrolle bei der Schließung von Renault Vilvoorde, einer Schließung, mit der er sich immer noch nicht abfinden kann, denn Renault war und ist kein Unternehmen, das in Schwierigkeiten steckt. Momentan steht der Gewerkschaftler inmitten einer neuen Tragödie, dem Konkurs von Sabena und dem damit verbundenen Verlust Tausender Arbeitsplätze.

gorieën van werknemers te organiseren. De hooggeschoolden bijvoorbeeld, maar ook de mensen in de 'nieuwe' bedrijven en de jongeren. Dat is altijd zo geweest. Wie heeft de grootste behoefte aan solidariteit? Mensen die zogenaamd onder aan de sociale ladder staan, mensen tot wiens ideeëngoed het hoort dat je met een collectieve actie iets kunt bereiken. En jongeren, ja, als je jong bent ga je zonder zorgen door het leven en waarom zou je dan een vakbond nodig hebben? Het is pas als je ouder wordt dat je zekerheden wil.

De jeugd zal later heus wel komen, daar maak ik me geen zorgen over. Spijtig genoeg is de vakbond een oudemannenclub en dat zal niet snel veranderen, want we hebben namelijk ook problemen om vrouwen aan te trekken. Toen ik begon te werken was het voor de mannen geen enkel probleem om op vrijdagavond te vergaderen en daarna pinten te gaan pakken. Als zo'n man thuis kwam zat zijn vrouw op hem te wachten en misschien kwam er wel wat ruzie van, maar dat was het dan. Nu zitten de gezinnen anders in elkaar. Man én vrouw gaan

werken en ook de man moet op tijd thuis zijn want ze hebben maar één wagen, de kinderen moeten worden afgehaald en ga zo maar door. Voor vrouwen ligt het allemaal nog twee keer moeilijker. Wij tellen in ons bestuur drie vrouwen en zeventien mannen. Dat is al beter dan vroeger want toen hadden we er maar één, een excuustruus. We proberen er wat aan te doen, maar een vakbond is op dat vlak niet bepaald een trendsetter, hij is wat traditioneler. Als Mia de Vits voorzitter zal worden, dan is dat wel een 'signaal' in de goede richting.

FOTO: PATRICK DE SPIEGELAERE

Geneviève Ostyn

■ Fileprobleem jaagt bedrijven weg uit de rand

Het succes van de rand als kantorenzone is niet blijvend verzekerd, zo blijkt uit een recente studie van de Bank Brussel Lambert. De huurders worden vooral meer en meer afgeschrikt door de verkeersproblemen, de files dus.

De economische werkelijkheid heeft zich nooit veel aange trokken van politieke grenzen. Dat geldt ook voor Brussel en zijn rand. Neem het vastgoed: het 'immobiliën-Brussel' deint ver over de grenzen van het Hoofdstedelijk Gewest uit. Dat 'groot-Brussel' is momenteel goed voor iets meer dan 10 miljoen vierkante meter aan kantoorruimte. De 'rand' rond Brussel neemt daarvan een tiende voor zijn rekening.

Zes kantorenzones

De Brusselse kantorenmarkt wordt dikwijls in zes zones ingedeeld. Het centrum (2.1 miljoen m²) is het historische middelpunt waar vele federale ministeries van oudsher zijn gehuisvest. Hoewel het Noord (inclusief de Kanaalzone) de voorbije 15 jaar sterk groeide en regionale Vlaamse instellingen, Belgacom en enkele financiële instellingen aantrok, staat het toch voor dan minder 1 miljoen m². De Leopoldwijk (of Europese wijk) heeft met meer dan 3 miljoen m² de grootste kantooroppervlakte. De Louizawijk daarentegen is een kleine deelmarkt met iets meer dan een half miljoen m². De buitenwijken (2.2 miljoen m²) beslaan de groene gordel binnen het hoofdstedelijk gewest langs de grote lanen en autowegen. Veel grote Belgische ondernemingen hebben daar hun hoofdkwartier. Tot slot is er de rand rond Brussel. 'Dat zijn de gemeenten buiten het Brussels Hoofdstedelijk

Gewest die deel uitmaken van het socio-economische hinterland van de hoofdstad. De belangrijkste zones liggen rond de luchthaven van Zaventem en in Waterloo. Ze trekken vooral multinationals aan uit de technologiesector, de farmabranche en de consulting. Bedrijven voor wie het van belang is dicht bij de autoweg te zitten', aldus Pierre-Paul Verelst, auteur van de studie.

De bezettingskost - de huurkosten, diverse belastingen en gebruikskosten van het gebouw - ligt in de rand gevoelig lager dan in het Brussels hoofdstedelijk gewest. Tegenover dat voordeel staan echter ook nadelen. Zo vinden vooral Belgische bedrijven het bijvoorbeeld belangrijk dat de taalkeuze in de relaties met de overheid in het Brussels hoofdstedelijk gewest vrij is, terwijl de rand of Nederlands of Frans oplegt. Buitenlandse ondernemingen daarentegen houden vooral rekening met de bezettingskost.

'Momenteel staat 13% van de beschikbare kantoorruimte in de rand leeg'

Gratis huur

Verelst merkt op dat de rand steeds verder uitdeint; naast Waterloo en de omgeving van Zaventem maken momenteel ook kantoortransacties in Mechelen, Leuven of Eigenbrakel al deel uit van de 'uitwassen' van de Brusselse vastgoedmarkt. Hij signaleert tevens dat de rand almaar ruimer wordt, tot in Mechelen, Leuven, Nijvel en zelfs Gent. Het gaat de richting uit van het Nederlandse Randstad-fenomeen met de driehoek Amsterdam, Rotterdam en Den Haag.

De reden voor die uitbreiding is helemaal niet dat er te weinig kantoorruimte beschikbaar zou zijn in de rand, integendeel zelfs, want de leegstand bedraagt er momenteel meer dan 13 pct. Eén reden voor die leegstand is dat de rand meer dan de Brusselse centrumwijken, die vooral overheidsinstellingen huisvesten, gevoelig is voor de economische conjunctuur. Momenteel maken de telecom- en technologiebedrijven in de rand moeilijke tijden door: ze huren daarom minder kantoorruimte.

De eigenaars van kantoorgebouwen zijn daardoor zelfs geneigd om gratis huurperiodes toe te staan, die kunnen oplopen tot één jaar! Maar het grootste probleem voor de economische activiteit in de rand zijn de groeiende files in de bedrijvenparken. 'De lokale overheden zijn niet te vinden voor nog meer op-en afritten van en naar de grote Ring. Daardoor krijgen werknemers op de Zaventemse bedrijvenparken te maken met zowel de files op de Ring zelf als die in de nabijheid van hun werk,' stelt Verelst. Dat schrikt de buitenlandse investeerders af en doet hen kiezen voor de heel verre rand. Het geplande gewestelijk expressnet kan een oplossing bieden maar niet op korte termijn, want 'het lijkt nog jaren te zullen duren vooraleer dit project gerealiseerd zal worden.'

FOTO: PATRICK DE SPIEGELAERE

John Vandaele

VAN 5/12 TOT 4/1

RANDUIT

A G E N D A

Europalia Polen

Revolutionaire kunstenaars zijn niet geïnteresseerd in oude uitdrukkingvormen die de werkelijkheid weerspiegelen. Liever bedenken ze originele composities voor een nieuwe wereld. Dat is de filosofie achter de 140 werken van Poolse avant-gardisten, die ter gelegenheid van Europalia

Polen in het Museum van Elsene worden tentoongesteld.

Museum van Elsene, tot 6/1. maandag tot vrijdag van 13 tot 18u30, weekend van 10 tot 17u. Gesloten op 25/12 en 1/1. Info: 02/515 64 22.

Brouwers' Brusselse jaren

In het literair café Zenne en Zo praat de veel gelauwerde schrijver Jeroen Brouwers over zijn 'Brusselse jaren' en zijn 'Dolle Mol-idealen'. Anekdotes worden afgewisseld met passages uit werken die Brouwers in die periode schreef. Een buitenkans.

CC De Meent, vrijdag 7 december om 20.00 uur.

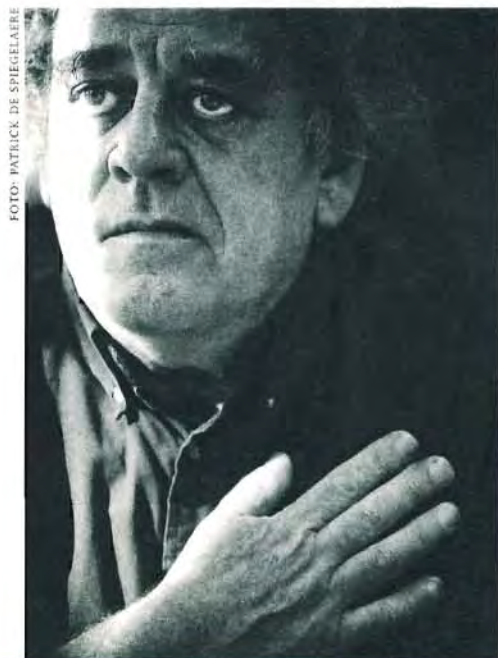

FOTO: PATRICK DE SPIEGELAERE

Kerst in de rand

Kerstconcerten, kerstmarkten in alle maten en soorten, familievoorstellingen, winterse wandelingen, een overzicht vindt u in dit nummer van RandUit.

THEATER

WOENSDAG 5 DEC

TERVUREN

Britse School
De Koe speelt alles van
Woody Allen

Info: 02-768 03 00

● 20.30

VRIJDAG 14 DEC

GRIMBERGEN

CC Strombeek 02-263 03 43

Gemeenteplein

Van zeven broers en de koning, Bart Moeyaert en
Caroline Deulman

● 20.15

DONERDAG 20 DEC

DILBEEK

CC Westrand 02-466 20 30

Kamerijklaan

Schijn bedriegt door De Tijd

● 20.30

DANS

WOENSDAG 19 DEC

DILBEEK

CC Westrand 02-466 20 30

Kamerijklaan

NIET TE MISSEN

THEATER

Onverbeterlijke grapjassen

Wat zegt de grote wijzer van een uurwerk als hij over de kleine wijzer heen schuift? Tot over een uurtje! Frank Vander Linden schreef voor de Kopergieterij 'Aargh', een theaterstuk over onverbeterlijke grapjassen. Gertjan en Pieterjan moeten van de Grote Moppenbaas zoveel mogelijk moppen bedenken die bij het grote publiek aanslaan. Ze zijn echter smoorverliefd op Prinses Pointe. Hun idool is niet alleen wondermooi en schattig, ze oogt ook heel mysterieus. Daarom wordt een derde kerel ingeschakeld. De moppen-trommel blijkt veel te klein om al die prachtige verhaaltjes met een onverwachte afloop te bewaren. Tot overmaat van ramp overtreedt iemand de regels. De dader wordt onverbiddelijk gestraft; hij moet luisteren naar de gevaarlijkste mop

van alle tijden. Wie ze hoort valt dood van het lachen, wat natuurlijk heel triest is voor de nabestaanden. Kinderen die Gert Jochems, Frank Van Erum en Pieterjan Vervondel aan het werk zien hoeven echter niet bang te zijn. Zij zullen ondanks de wilde humor toch het jaar 2002 halen. Met een lach op hun gezicht!

Vilvoorde, CC Het Bolwerk,
14 december, 10u30 en
14u, 15 december, 14u30 en 19u, tel. 02/255 46 90.

LD

NIET TE MISSEN

KERSTCONCERT

Oude kerstliederen in een nieuw kleedje

'I wish you a Merry Christmas' klinkt luchtiger dan 'Stille Nacht' of 'Susanna'. De zanggroep de Trappers beperkt zich niet tot één stijl of één cultuurgebied, maar grasduint in het internationale kerstrepertoire. Traditionele liederen uit Engeland, Frankrijk, Spanje en Afrika worden in een nieuw kleedje gestoken zodat dit gelegenheidsconcert in de aanloop naar kerstmis een eigentijds karakter krijgt. De naam van de groep roept herinneringen op aan Maria Augusta von Trapp. Deze legendarische novice uit

een benedictinessenklooster in Salzburg werd in het begin van de vorige eeuw naar de baron-weduwenaar Georg von Trapp gestuurd als gouvernante voor zijn zeven kinderen. Hieruit groeide een onstuimige verhouding zodat ze met de man trouwde en hem nog meer kinderen schonk. Er werd door de hele familie zo aanstekelijk gezongen en gedanst dat allerlei cineasten een romantische film over dit onderwerp wel zagen zitten. Het musicalduo Rodgers en Hammerstein bijvoorbeeld haalde bij de familie Trapp zijn inspiratie voor 'The Sound of Music', met als hoogtepunt de pedagogische meezinger 'Do re mi'. Hopelijk kunnen we bij de hedendaagse Trappers een echo opvangen van Julie Andrews en haar vrolijk gevolg.

Sint-Genesius-Rode, GC De Boesdaalhoeve, zaterdag 22 december om 20u, tel. 02-381 14 51 LD

Scratching the Inner Fields

door Ultima Vez-Wim Vandekeybus

● 20.30

FAMILIEVOORSTELLING

ZONDAG 9 DEC

DILBEEK

CC Westrand 02-466 20 30

Kamerijklaan

De ingebeelde zieke door

Theater Gnaffel & Theatergroep Wederzijds

● 15.00

ZATERDAG 22 DEC

JEZUS-EIK/OVERIJSE

GC De Bosuil 02-657 31 79

Witherendreef 1

Kinderkerstbal door De Band

krijgt Kinderen

● 15.00

ZATERDAG 22 DEC

OVERIJSE

CC Den Blank 02-687 59 59

Begijnhof 11

Kinderkerstbal door De Band

krijgt Kinderen

● 15.00

ZATERDAG 22 DEC**TERVUREN**

CC Papeblok 02-768 03 00

Pastoor Vandersandestraat 15

Ola Pola Potloodgat door

Bronks/Pascale Platel

● 15.00

HUMOR**DONDERDAG 6 DEC****WEMMEL**

GC De Zandloper 02-460 73 24

Kaasmarkt 75

Kurt Defrancq

Kurt en Krachtig

door Kurt Defrancq

● 20.00

ZATERDAG 8 DEC**DILBEEK**

CC Westrand 02-466 20 30

Kamerijklaan

Bonjour Micro

Stand-Up Comedy Collectief

● 20.30

VRIJDAG 21 DEC**VILVOORDE**

CC Het Bolwerk 02-255 46 90

Bolwerkstraat 17

Campingpong

door Les Founambules

● 20.30

LITERAIR**VRIJDAG 7 DEC****ALSEMBERG**

CC De Meent 02-380 23 85

Gemeenveldstraat 34

Zenne en Zo

Jeroen Brouwers

● 20.00

MUZIEK**KLASSIEK****ZONDAG 2 DEC****OVERIJSE**

CC Den Blank 02-687 59 59

Begijnhof 11

Aperitiefconcert Thooover

met Catherine Daron (traverso) en

Jean-Luc Impe (klavecimbel)

● 11.00

DONDERDAG 6 DEC**GRIMBERGEN**

CC Strombeek 02-263 03 43

Gemeenteplein

Juliette Letters

door Patrick Riguelle &

Rubio Strijkkwartet.

Vlaamse première van Elvis Costello's meesterwerk.

● 20.15

Bonjour Micro

VRIJDAG 7 DEC**GROOT-BIJGAARDEN**

Sint-Egidiuskerk

Ars Nova

Info: 02-466 20 30

● 20.30

POP EN ROCK**VRIJDAG 7 DEC****OVERIJSE**

CC Den Blank 02-687 59 59

Begijnhof 11

Urban Trad

● 20.30

WOENSDAG 12 DEC**GRIMBERGEN**

CC Strombeek 02-263 03 43

Gemeenteplein

Club Transit door Jo Lemaire

● 20.15

KLEINKUNST EN FOLK**VRIJDAG 7 DEC****ASSE/ZELLIK**

CC Den Horinck 02-466 78 21

Noorderlaan 20

Olla Vogala met Djamel

● 20.30

NIET TE MISSEN**KERSTCONCERT****Devotie in vele toonaarden**

De christelijke devotie heeft veel fantasierijke kerstgedichten en verhalen opgeleverd. Bijvoorbeeld over een zigeunerin die zich over de kribbe buigt om de toekomst van het pasgeboren kind te voorspellen. Of over onverschrokken herdersknepen die schamel gekleed bij hondenweer de bergen intrekken om hun hongerige schapen van voedsel te voorzien. Kerstmis spreekt blijkbaar meer tot de verbeelding van de mensen dan het Paasfeest, hoewel de kerkelijke liturgie zelf de klemtoon legt op de Goede Week en de verrijzenis.

In talrijke volksliederen wordt gezinspeeld op de ijzige winter, die moet wijken om het nieuwe leven een kans te geven. Het gemengd koor Musica Nova uit Boom selecteerde niet alleen religieuze kerstliederen, maar ook gelegenheidspoëzie en stemmige seizoensspreekjes. De zestig vocalisten putten uit een uitgebreid repertoire van de vroege renaissance tot de twintigste eeuw. Het koor heeft een internationale reputatie en won onder de bezielende leiding van Roger Leens onder meer een zangwedstrijd in het Zwitserse Montreux en de ANV-Visser Neerlandiaprijs. Francis Verdoodt leent zijn stem voor het verhalend gedeelte. Urbain Boodts begeleidt op de piano.

Kraainem, GC De Lijsterbes, vrijdag 14 december, 20.30u, tel. 02-721 28 06 LD

NIET TE MISSEN

DANS

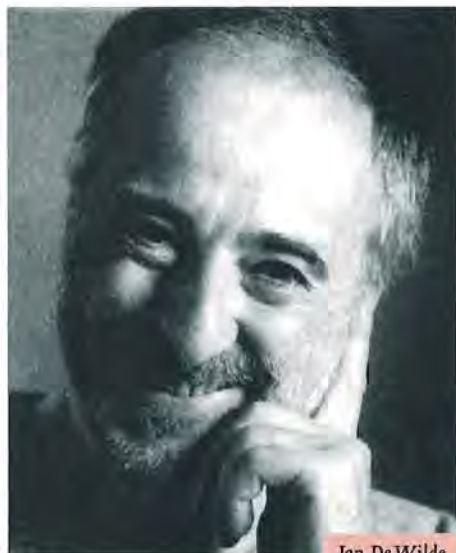
Elegant en raadselachtig

De multimediale dansvoorstellingen van Grace Ellen Barkey zijn zowel raadselachtig als elegant. Als choreografe van de Needcompany hecht zij net als regisseur Jan Lauwers veel belang aan de plastische uitstraling. In 'Few Things' worden de dansers hypnotiserende sculpturen die heel vaag verwijzen naar de 'Wonderbaarlijke mandarijn' van Bela Bartok. Te duidelijke referenties zijn niet toegelaten want de erfgenamen van de Hongaarse componist willen niet dat deze opera, die vlak na de eerste wereldoorlog werd voltooid, ingrijpend wordt bewerkt. Wim Vandekeybus hoeft aan niemand verantwoording af te leggen. Zijn muzikale bondgenoot Eavesdropper schreef voor de choreografie 'Scratching the inner fields' een opwindend klankdecor. Voor de allereerste keer werkt de Kempense choreograaf hier uitsluitend met danseressen. Deze oervrouwen weten hoe machtig ze zijn. Ze gedragen zich als wellustige dieren, maar hebben geen mannen nodig. Wel jagen ze moordzuchtig op elkaar om uit te testen wie de sterkste is. De verliezers bezinnen zich daarna over een andere verdedigingsstrategie om de rollen om te keren.

Grimbergen, CC Strombeek 'Few Things', zaterdag 8/12 om 20u15.

Dilbeek, CC Westrand 'Scratching the inner fields', woensdag 19/12 om 20u30, tel. 02/263 03 43.

LD

Jan De Wilde

VRIJDAG 7 DEC

DILBEEK

CC Westrand 02-466 20 30
Kamerijklaan

Swingen tot morgenvroeg

door Johan Verminnen

20.30

ZATERDAG 15 DEC

WEZEMBEEK-OPPEM

GC De Kam 02-731 43 31
Beekstraat 172

Jan De Wilde en
de Favoriete Beesten

20.00

ZATERDAG 22 DEC

DILBEEK

CC Westrand 02-466 20 30
Kamerijklaan

Circus Jeroen Bosch

door Flairck & Corpus

20.30

WERELDMUZIEK

MAANDAG 3 DEC

GRIMBERGEN

CC Strombeek 02-263 03 43
Gemeenteplein

El Accordeon del diablo,

een ode aan de Caraïbische muziek

20.00

ZATERDAG 8 DEC

VILVOORDE

CC Vilvoorde 02-255 46 90
Bergstraat 1

Lula Pena

20.30

JAZZ EN BLUES

DONDERDAG 13 DEC

ALSEMBERG

CC De Meent 02-380 23 85
Gemeenveldstraat 34

JazzLab Special

Alexi Tuomarila Quartet

20.30

ZONDAG 16 DEC

ASSE/ZELLIK

CC Den Horinck 02-466 78 21
Noorderlaan 20

Eindejaarsconcert

door het Brussels Jazz Orchestra

en Paul Michiels

17.00

KERSTCONCERTEN

VRIJDAG 14 DEC

KRAAINEM

GC De Lijsterbes 02-721 28 06
Lijsterbessenbomenlaan 6

Kerstnacht, poëzie,
verhalen en liederen

rond kerstmis door Musica Nova

20.30

VRIJDAG 14 DEC

VILVOORDE

Onze-Lieve-Vrouw van Goede Hoopkerk

Kerstconcert Hoopvol 2001,
dubbelconcert met Willy D'Heere,

Marie-Jeanne Seynaeve en

het Mannenkoor De Bie

Info: 0475-53 06 32

20.00

NIET TE MISSEN

ROCK, POP EN SOUL

Muzikale duizendpoot

Fay Lovsky is een eigenzinnige muzikale duizendpoot. Voor haar driekoppige begeleidingsgroep bedacht ze de naam 'La Bande Dessinée'. Met hun knotsgekke instrumenten lijken die drie jongens inderdaad op vrolijke stripfiguren. Rob Wijtman tingelt lustig op zijn klavier, terwijl hij met zijn andere hand bloemen schikt of op zijn drumstel hamert. Chris Grem bespeelt afwisselend een Indisch harmonium en een lapsteel gitaar. Cok van Vuuren neemt naast een banjo nog drie andere snaarinstrumenten voor zijn rekening. De zingende zaag, een Wurlitzer piano en de geheimzinnige theremin (!) zijn voor bandleidster Fay Lovsky zelf.

Met dit allegaartje kan het kwartet alle kanten uit. Een stevige portie countryrock en een handvol blues worden gevolgd door pittige hedendaagse pop en ouderwetse soul. Omdat twee leden van het ensemble ook een mooie stem hebben, wordt er uit volle borst gezongen. Fay Lovsky wil dat haar toehoorders zich uitbundig vermaken en kiest dus voor onderhoudende songs en luisterliedjes. Het merendeel daarvan is terug te vinden op de langspeler 'Eigen weg', die onlangs bij onze Noorderburen nog werd genomineerd voor een Edison onderscheiding. Vorig seizoen toerde de zangeres rond met Jan Hautekiet en Wigbert van Lierde. Voor haar uitzonderlijk talent werd ze bekroond met de Gouden Harp.

Jezus Eik, GC De Bosuil, donderdag 13/12, 20u, tel. 02/657 31 79.

LD

Paul Michiels

ZONDAG 16 DEC**GOOIK**

Sint-Niklaaskerk

Kerstconcert door de Engelse folk-groep Coope, Boys en Simson

Info: 02-532 28 38

● 20.00

VRIJDAG 21 DEC**ZELLIK**

Sint-Bavokerk

Europalia kerstconcert

met Oktoïch

Info: CC Den Horinck, 02-466 78 21

● 20.30

NIET TE MISSEN**CIRCUS****Jeroen Bosch tot leven gewekt**

Lenige steldopers, bijdehandse acrobaten en vinnige dansers reconstrueren op het podium de waanzinnigste taferele uit 'De Marskramer', 'De Hooiwagen', 'De tuin der lusten' en 'De zeven hoofdzonden' van de schilder Jeroen Bosch. De muzikanten van Flairck creëren een inventief Middeleeuws klankdecor bij deze 'tableaus vivants'.

Volgens de meest recente bevindingen was Jeroen Bosch geen libertijnse ketter, noch een raadselachtige alchemist maar een diepgelovig schilder, die op allegorische wijze aantoont dat het met zondaars slecht afloopt tenzij ze tijdig redding zoeken. Het

Nederlandse circus, dat naar deze Brabantse kunstenaar is genoemd, hanteert wel de beeldtaal van de schilder, maar dan zonder moralistische verwijzingen. Na de liefdesdansen en de noodlotsceremonie volgt een macabere dodenparade. In tegenstelling tot de traditionele kerstcirkussen wordt veel aandacht geschonken aan de lichaamstaal. Zelfs de muzikanten wentelen hun lijf rond hun instrument. Deze wervelende voorstelling is alvast pittiger dan de met veel tamtam aangekondigde maar ontgoochelende tentoonstelling in Rotterdam, waar de grote meesterwerken ontbraken.

Dilbeek, CC Westrand, zaterdag 22/12, 20u30, tel. 02/466 20 30.

LD

NIET TE MISSEN**TENTOONSTELLING****Verstilde dansers**

Als huisfotograaf van de Polydans Compagnie uit Kortrijk observeert Juan Vervliet vooral bewegende lichamen. Maar de opeenvolgende stadia van een gebaar of een looppas kan hij nooit in één enkel beeld vastleggen. Een danser glijdt over het podium tot hij zijn voorlopige bestemming bereikt. Hij bakent de ruimte op een andere manier af dan de fotograaf. Vaak verdwijnt hij uit het gezichtsveld om even later opnieuw elders te verschijnen. Juan Vervliet is vooral geïnteresseerd in de serene momenten van het huidig danstheater. Een ballerina kan de houding aannemen van een bidsprinkhaan of een zeemeermin. Een gespierde mannelijke danser probeert de gebeeldhouwde antieke figuren uit het klassieke Hellas te evenaren. Tijdens een voorstelling flitsen de taferele in een snel tempo voorbij. Een dansfoto biedt de toeschouwer de gelegenheid om langer stil te staan bij dat vluchtig gebeuren. Vaak onthullen de beelden achteraf wat verborgen bleef bij een zaaloptreden.

Wemmel, GC De Zandloper, van 5 december tot 7 januari, tel. 02-460 73 24

LD

ZATERDAG 22 DEC**ALSEMBERG**

CC De Meent 02-380 23 85

Gemeenveldstraat 34

Europalia Kerstconcert**Oktoïch**

● 20.00

ZATERDAG 22 DEC**SINT-GENESIUS-RODE**

GC De Boesdaalhoeve 02-381 14 51

Hoestraat 67

Kerstspectaal door De Trappers

pers

● 20.00

ZATERDAG 22 DEC**WEMMEL**

GC De Zandloper 02-460 73 24

Kaasmarkt 75

In de donkerste dagen,

kerstconcert door Willem Vermandere en Sangalayi

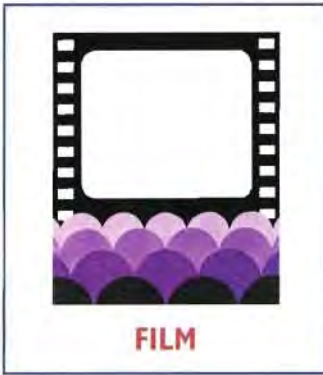
● 20.00

Oktoïch

Willem Vermandere en Sangalayi

FILM

ZONDAG 2 DEC

OVERIJSE

02-687 59 59
CC Den Blank, Begijnhof 11

Jeugdfilm

● 15.00

MAANDAG 3 DEC

GRIMBERGEN

CC Strombeek 02-263 03 43
Gemeenteplein

Pauline en Paulette

● 20.00

DINSDAG 4 DEC

DILBEEK

CC Westrand 02-466 20 30
Kamerijklaan

Moulin Rouge

● 20.30

WOENSDAG 5 DEC

OVERIJSE

CC Den Blank 02-687 59 59
Begijnhof 11

Blow

● 20.30

WOENSDAG 5 DEC

WEMMEL

GC De Zandloper 02-460 73 24
Kaasmarkt 75

Shrek

● 14.30

ZONDAG 9 DEC

ALSEMBERG

CC De Meent 02-380 23 85
Gemeenveldstraat 34

Malena

● 20.00

MAANDAG 10 DEC

GRIMBERGEN

CC Strombeek 02-263 03 43
Gemeenteplein

Toto le héros

● 15.00

DINSDAG 11 DEC

DILBEEK

CC Westrand 02-466 20 30
Kamerijklaan

America's sweetharts

● 20.30

DINSDAG 11 DEC

GRIMBERGEN

CC Strombeek 02-263 03 43
Gemeenteplein

The Tailor of Panama

● 20.00

WOENSDAG 12 DEC

OVERIJSE

CC Den Blank 02-687 59 59
Begijnhof 11

A.I.

● 20.30

VRIJDAG 14 DEC

WEMMEL

GC De Zandloper 02-460 73 24
Kaasmarkt 75

Pauline en Paulette

● 20.00

DINSDAG 18 DEC

DILBEEK

CC Westrand 02-466 20 30
Kamerijklaan

A.I.

● 20.30

WOENSDAG 19 DEC

OVERIJSE

CC Den Blank 02-687 59 59
Begijnhof 11

The Pledge

● 20.30

ZONDAG 23 DEC

ALSEMBERG

CC De Meent 02-380 23 85
Gemeenveldstraat 34

Keizer Kuzko

● 15.00

ZONDAG 23 DEC

ALSEMBERG

CC De Meent 02-380 23 85
Gemeenveldstraat 34

Raising Billy Elliot

● 20.00

Gregoriaans Abdijkoor Grimbergen brengt zesde cd uit

Bij de voorstelling van de zesde cd van het Gregoriaans Abdijkoor moesten 150 stoelen worden bijgezet in de basiliek van Grimbergen. Duizend belangstellenden! Volgens dirigent Gereon van Boesschoten wijst dat nog maar eens op een onbetwistbare heropleving van het Gregoriaans. 'Op

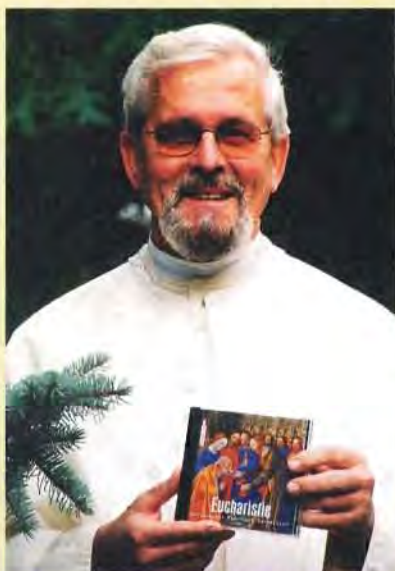

FOTO: PASCAL VIGNERON

de zondagse hoogmis in de basiliek komen mensen uit alle hoeken van het land naar het Gregoriaans Abdijkoor luisteren. Van de vierde cd 'Verrijzenis' zijn er 8.000 stuks verkocht en van de vorige (vijfde) cd 'Maria' al 5.000 exemplaren. Een Vlaamse missionaris introduceerde de cd's van het Gregoriaans Abdijkoor Grimbergen bij zijn Boeddhistische vrienden in Japan. Sedertdien wordt het hele repertoire met een Japanse vertaling ook daar verkocht. 'We zijn de dragers van een rijk cultureel erfgoed', stipt Gereon van Boesschoten aan.

'Grote musici menen dat alle muziekkuitingen hun wortels hebben in het Gregoriaans. Voor ons komt de spirituele dimensie van het koor op de eerste plaats. We zingen Gods woord, want alle teksten in de Gregoriaanse gezangen komen uit de bijbel. Daarbij zijn tekst en muziek onlosmakelijk met elkaar verbonden. De melodie onderlijnt de boodschap. Voor onze nieuwste cd 'Eucharistie' koos ik de mooiste gezangen voor het hoogfeest van Sacramentsdag. Op de cd hoor je gezangen uit de vespers van de vooravond, liederen uit de eucharistie zelf en vervolgens gezangen uit de tweede vespers van het eucharistiefeest. Tot slot volgen losse liederen die tijdens het lof worden gezongen. De cd 'Eucharistie' is opnieuw uitgegeven bij Eufoda van het Davidsfonds.'

Op het eind van de presentatie van de cd werd componist Vic Nees in de bloemetjes gezet. Hij kreeg een pluim voor zijn gouden raad en pedagogisch advies bij op de opname van de jongste cd. Terloops wijst dirigent Gereon van Boesschoten erop dat de verjonging en vernieuwing van het koor een van de belangrijkste uitdagingen blijft. Zelf ronselt hij echter geen leden. 'Alle nieuwkomers komen uit eigen beweging. Daarin schuilt de motivatie en de kracht van het Gregoriaans Abdijkoor van Grimbergen.'

Gerard Hautekeur

1, 2, 8 EN 9 DEC

SINT-ULRIKS-KAPELLE

Kasteel La Motte, Lumbeekstraat

Bezet Kasteel

Keramik, schilderijen en poëzie

TOT 9 DEC

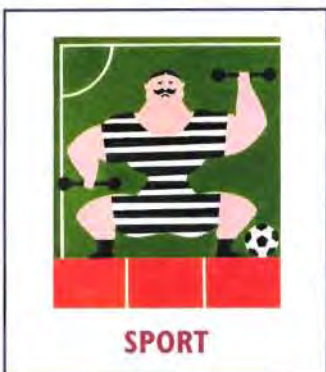
LEUVEN

Stedelijk Museum 016-22 45 64
Savoyestraat 6

Geuren en Kleuren:

een sociaal-economische geschiedenis van Vlaams-Brabant in de 19de en 20e eeuw

Op dinsdag, woensdag en donderdag van **9.30 tot 17.30** uur, op vrijdag van **9.30 tot 21.30** uur en op zaterdag en zondag van **13.30 tot 18.30** uur.
Gesloten op maandag en op 1 november.

ZONDAG 6 JAN**MEISE-WOLVERTEM****Mountainbike Tour Trips****5e Mountainbike Event**

25 of 40 kilometer

Een organisatie van het gemeentebestuur van Meise-Wolvertem in samenwerking met provincie Vlaams-Brabant

Vertrek: Sportcomplex De Nekker, Voetbalterrein KFC Meise.

Inschrijving: van **8.30** tot **10.30** uur

DINSDAG 4 DEC**SINT-ULRIKS-KAPELLE**

Kasteel La Motte, Lumbeekstraat 20
Academie La Motte

Depressie is geen ziekte

door Bob Vansant, psychotherapeut
en auteur

Info: 02-466 20 30

14.00

DINSDAG 18 DEC**SINT-ULRIKS-KAPELLE**

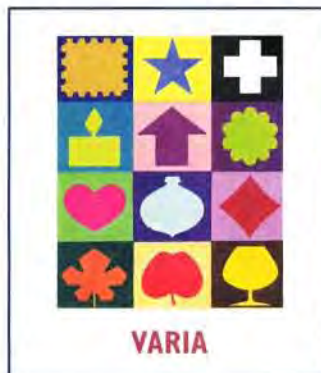
Kasteel La Motte, Lumbeekstraat 20
Academie La Motte

In de voetsporen van F.**Garcia Lorca** door Chris De

Paepe, Anita Daldini en Antonio Segura

Info: 02-466 20 30

14.00

DONDERDAG 6 DEC**JEZUS-EIK**

GC De Bosuil, Witherendreef 1

Permentierwandeling (6 km)

Info: 02-251 53 75

14.00

7 EN 8 DEC**SINT-PIETERS-LEEUEW**

Parochiecentrum Negenmanneke, G.

Deruyverstraat 21

Vijf culturele centra op de Zennetoer

Op 23 februari 2002 vindt in het cultureel centrum 't Vondel in Halle de finale plaats van de Zennetoer, een groots opgezet vrij podium in de Zennevallei. Bedoeling is de muziekgroepen uit de regio een duwtje in de rug te geven.

Eén van de grootste uitdagingen voor initiatiefnemer Jean-Pol Van Haesendonck was de vijf culturele centra, jeugdhuisen en jeugddiensten van Halle, Beersel, Sint-Pieters-Leeuw, Sint-Genesius-Rode en Linkebeek samen aan tafel te krijgen om de organisatie op poten te zetten. 'Het feit dat deze vijf culturele centra samenwerken is op zich al erg uitzonderlijk', meent Van Haesendonck. 'De achterliggende bedoeling is dat de mensen via dit intergemeentelijk initiatief hun

streek beter leren kennen. Het is gewoon verbazend hoeveel jonge mensen uit bijvoorbeeld Beersel of Halle nog nooit hebben gehoord van het cultureel centrum De Moelie in Linkebeek.' Het bindmiddel om die doelstelling te realiseren is muziek. 'De Zennestreek is op vlak van fuiven en optredens door de groeiende concurrentie van Brussel de laatste jaren een soort slaapregio geworden. Zeker de faciliteitengemeenten hebben het moeilijk. Twintig jaar geleden was het aanbod aan goede fuiven en optredens die niet in de lijn liggen van het commerciële circuit veel groter dan nu en daar willen we op onze bescheiden manier opnieuw verandering in brengen. Het feit dat de mensen van de Moelie in Linkebeek en de Boesdaalhoeve in Sint-Genesius-Rode mee achter dit project staan, is voor ons heel belangrijk.'

Podiumkans

De Zennetoer wil tegelijk jonge muzikanten meer podiumkansen geven. Er kwam een oproep naar alle muziekbands waarvan er minstens één lid in de regio woont om een demo op te sturen. 'Uit de 54 demo's die we ontvingen, selecteerde een jury 24 kandidaten voor de preselecties', vertelt Van Haesendonck. De preselecties en de finale worden telkens in de culturele centra van de vijf gemeenten gehouden. 'De preselecties brachten al heel wat volk op de been. Als je ziet dat de Zennetoer in de Boesdaalhoeve in Sint-Genesius-Rode meer dan 500 mensen lokte, dan is dat toch een heel mooi resultaat', zegt Van Haesendonck.

Talent zat

De Zennetoer wil een vrij podium zijn dat zoveel mogelijk muzikale genres aan bod laat komen en die doelstelling weerspiegelt zich ook in de muziek die de jonge muzikanten brengen. 'Zowat vijftig procent van de groepen die deelnemen spelen rockmuziek, maar we hebben ook een aantal folkgroepen en bands die wereldmuziek, jazz, blues of lounge maken. Op die manier krijg je een gevarieerd aanbod en is er voor elke muzikliefhebber wat van zijn gading', legt Van Haesendonck uit. Hij kwam inmiddels ook tot de aangename bevinding dat er zich in de Zennevallei heel wat muzikaal talent bevindt. 'Ik heb al jaren een eigen platenlabel en boekingskantoor en heb dus al heel wat muziekbands de revue zien passeren. Ik kan je verzekeren dat deze regio qua talent zeker niet is doodgebloed', aldus Van Haesendonck. Voor de laureaten zijn er studio-opnames, waardebonden van muziekinstrumentenwinkels en optredens in de regio.

Tina Deneyer

De finale van de Zennetoer vindt plaats op 23 februari 2002 in het Halse Cultureel Centrum 't Vondel.

Voor meer info: **Jean-Pol Van Haesendonck 02/360 28 51** of **Tina van Bockstal (CC De Meent, Beersel) 02/ 380 23 85**, e-mail: demeent@pi.be.

EUROPA IN EUFORIE

Onze voorouders en de wonderen van hun wereld

Als uitvloeisel van het Belgisch voorzitterschap van de EU komt er binnenkort in de Europawijk, in de buurt van het Europees Parlement, een 'Museum van Europa' dat inzicht wil bieden in de geschiedenis en de cultuur van ons continent. Dat is ook het uitgangspunt van de tentoonstelling 'Europa in euforie. Het tijdperk van de grote wereldtentoonstellingen 1851-1931' die momenteel in het Jubelpark loopt.

Eigenlijk was het de bedoeling om 'Europa in euforie' onder te brengen in het nieuwe Europamuseum, maar omdat dit nog niet af is werd gekozen voor de Koninklijke Musea voor Kunst en Geschiedenis in het Jubelpark waar de Expo van 1897 werd gehouden.

'Europa in euforie' handelt vooral over het vooruitgangsoptimisme tijdens de Belle Epoque. Maar de besnorde danser in zijn gestreepte badpak, die de voorbijganger van op de affiches toelacht om ze naar de tentoonstelling te lokken, voert zijn evenwichtsoefeningen uit boven een donkere valkuil!

Uitstalraam

Europa waande zich ooit oppermachtig en legde zelf de kiemen van het thans omstreden 'globalisme'. Politici en ondernemers geloofden in de toekomst. En dat werd gevierd met grootschalige expo's, die als uitstalraam fungeerden voor de wetenschappelijke ontdekkingen, de koloniale ontwikkelingen en de internationale handel. De bouwheren experimenteerden met nieuwe materialen en vormen. Voor de allereerste wereldtentoonstelling werd halverwege de 19de eeuw in Londen het Crystal Palace gebouwd. Architect Joseph Paxton inspireerde zich op een waterlelie, maar gebruikte voor zijn constructie vooral staal, glas en gietijzer. Gustav Eiffel kreeg voor zijn Parijse toren in 1889 de hulp van veertig tekenaars. In hun expomonument, dat in de volksmond een 'tragische lantaarnpaal' heette, werden maar liefst 2.5 miljoen klinknagels verwerkt. Minder stabiel waren de prestigieuze Jubelparkarcades, voorzien voor de wereldtentoonstelling in 1897. Omdat ze niet tijdig klaar waren, werden ze vlug vlug afgewerkt met hout, gips en plantaardig weefsel. En onder de haastige arbeiders vielen enkele doden....

Vooruitgang

Lange tijd dachten veel Europeanen dat hun waarden voor de hele mensheid golden. In het kolonialistisch luik van 'Europa in Euforie' zijn schilderijen te zien met weerzinwekkende taferelen over de sla-

vernij in het voormalige Belgisch Congo. Het 'beschavingsproject' werd de belangrijkste trekpleister tijdens de fin-de-siècle expo in Brussel in 1897. Duizenden nieuwsgierigen werden met de tram van het Jubelpark naar het artificiële Congolese dorp in Tervuren gebracht om er de 'geïmporteerde zwarten te gaan bekijken als gold het een dierentuin.

De centrale ruimte van de huidige tentoonstelling wordt ingenomen door een reusachtige installatie, die verwijst naar de koortsachtige tijd van de grote uitvindingen. In dit 'paviljoen van de vooruitgang' krijgen de grondleggers van de telefoon, de elektriciteit, de grammofoon en de moderne geneeskunde de nodige aandacht. Dat de oorspronkelijke fiets niet eens pedalen had vernemen we in het 'paviljoen van de snelheid', waar de geschiedenis van de transportmiddelen wordt geïllustreerd aan de hand van antieke voorwerpen en maquettes. De poolexpedities van Amundsen en de Afrikatochten van Stanley komen aan bod in het 'paviljoen van de grote ontdekkingen'.

Rampspoed

Naast het 'paviljoen van de art nouveau', dat wordt opgevrolijkt met decoratieve vazen en golvende affiches ligt het 'paviljoen van de schone kunsten'. Daar wordt aangetoond hoe moderne schilders als Gauguin en Bonnard de oude academische principes de rug toekeerden. Ook de constructivistische propagandatoren van de Russische ontwerper Tatlin en een alledaags fietswiel van Marcel Duchamp brachten een ommekeer teweeg in het artistiek denken. Na de Europese euforie kwam de rampspoed. De samenstellers van deze tentoonstelling houden ons voor dat die pas definitief overwonnen wordt als nieuwe positieve energie wordt aangeboord, die rekening houdt met de fouten uit het verleden.

Ludo Dosogne

'Europa in euforie', Koninklijke Musea voor Kunst en Geschiedenis, tot 17/3, dinsdag tot zondag van 10 tot 17u. Info: 02/549 60 69.

FOTO: PATRICK DE SPIEGELAERE

Resto-Theater, een avond met een gevarieerd aanbod van lekkers uit verschillende regio's, ludieke voordrachten en sketches, sfeervolle lifemuziek. Reserveren noodzakelijk: 02-377 63 11

ZONDAG 9 DEC

MEISE

Sint-Martinuskerk, Gemeenteplein
Wandeling De Kapellekesroute (9 km)
Info: 02-269 49 22
🕒 14.00

ZONDAG 9 DEC

Asse, Hopmarkt. **14 uur**
Dilbeek, Sint-Ambrosiuskerk, **14.30 uur**
Westrandwandeling (9 km)
Info: 02-452 84 85

DINSDAG 11 DEC

WEMMEL

Gemeenteschool, Winkel 45
Rode Kruis Bloedinzameling
Breng familie en vrienden mee!
🕒 Van 18 tot 19.45 uur

DONDERDAG 13 DEC

JEZUS-EIK

GC De Bosuil, Witherendreef 1
Pinnebeek-Diependellewandeling (6 km)
Info: 02-251 53 75
🕒 19.00

WOENSDAG 19 DEC

BRUSSEGEM

Zaal De Herleving, Dorpsstraat 53
Rode Kruis Bloedinzameling
🕒 Van 18 tot 19.45 uur

DONDERDAG 20 DEC

JEZUS-EIK

GC De Bosuil, Witherendreef 1
Tumulidreefswandeling (6 km)
Info: 02-251 53 75
🕒 14.00

DONDERDAG 20 DEC

ZELLIK

Gemeenteplein
Midweektocht naar Kobbegem (8 km)
Info: 02-466 33 17
🕒 14.00

VRIJDAG 21 DEC

GRIMBERGEN

Volkssterrenwacht Mira, Abdijstraat 22
Waarnemingsavond op het

begin van de astronomische winter

Info: 02-269 12 80

Van 19 tot 23 uur

DONDERDAG 17 DEC

JEZUS-EIK

GC De Bosuil, Witherendreef 1

Kleine Flossendelle-Arboretumwandeling (6 km)

Van 14.00

VRIJDAG 28 DEC

GRIMBERGEN

Volkssterrenwacht Mira, Abdijstraat 22

De laatste waarnemingsavond van het jaar

Info: 02-269 12 80

Van 19.30 uur (stipt!)

KERSTMARKTEN

VRIJDAG 8 DEC

TOLLEMBEEK

Grootste openluchtkerstmarkt van het Pajottenland

Info: 054-58 74 00

Vanaf 17 uur

ZATERDAG 9 DEC

HULDENBERG

Gemeenteplein

Kerstmarkt met een 25-tal

kraampjes, hapjes, drankjes en sfeermuziek

Info: 02-686 61 65

Van 11 tot 19 uur

ZONDAG 9 DEC

WEMMEL

SKC, De Raedemaekerlaan

Kerstmarkt ten voordele van de vierde wereld

Versillende organisaties slaan de handen in elkaar; KAV, Markant, KBG, Landelijke Gilde, Wereldwinkel, Welzijnszorg en vrijwilligers van de parochie Sint-Servaas.

Info en inschrijvingen voor de solidariteitslunch: 02-460 23 95.

Van 12 tot 18 uur

ZONDAG 9 DEC

ZOUTLEEUW

CC De Passant, Sint-Truidensesteenweg

Kerst- en hobbybeurs

Info: 011-78 12 88

Van 10 tot 17 uur

12, 13, 14, 15 EN 16 DEC LEUVEN

H. Hooverplein, Mgr. Ladeuzeplein

Traditionele kerstmarkt

Info: 016-23 71 41

EUROPALIA POLEN **Avant-garde scheidt nieuwe wereld**

Revolutionaire kunstenaars zijn niet geïnteresseerd in oude uitdrukkingvormen die de werkelijkheid weerspiegelen. Liever bedenken ze originele composities voor een nieuwe wereld.

Dat is de filosofie achter de 140 werken van Poolse avant-gardisten, die ter gelegenheid van Europalia Polen in het Museum van Elsene worden tentoongesteld, en die werden gerealiseerd tussen de twee wereldoorlogen.

In hun tijdschriften en manifesten verkondigden deze kunstenaars de meest utopische denkbeelden. De mens van de toekomst kan de wereld waarnemen zonder zich op tastbare voorwerpen blind te staren, voorspelde Henryk Stazewsky. Samen met de Formisten uit Krakau verwierp hij zowel het realisme als het illusionisme en de officiële kunst. Veel dichters sloten zich bij de groep aan omdat ze het romantisch en episch taalgebruik in de letterkunde grondig beu waren. In samenspraak met de beeldende kunstenaars ontwierpen ze zelfs nieuwe lettertypes. De woorden zouden voortaan over het hele blad dansen. Kunst, wetenschap en industrie hoefden elkaar niet uit de weg te gaan. Om dat in de verf te zetten exposeerden de constructivisten van het magazine 'Blok' zelfs in de toonzalen van een Warschause autoconstructeur. Andere artiesten formuleerden hun eigentijdse ideeën in het vlugschrift 'Stad-massa-machine'.

Vreemd verleden

De kunstenaars hadden vaak geen artistieke opleiding. Karol Hiller studeerde scheikunde. Nadat hij eerst metafysische oervormen uit zijn onderbewuste overbracht op karton en hout, begon hij te experimenteren met fotopapier. Hij bestudeerde de chemische veranderingen van verf en etsnaald op zijn 'heliogravures'. Strzeminski volgde een militaire ingenieursop-

leiding en raakte tijdens de oorlog zo zwaar gewond dat zijn linkerarm geamputeerd moest worden. Maar die zware lichamelijke handicap belette niet dat hij

'unistische' theaterdecors en schilderijen vervaardigde. Hij structureerde de ruimte zo harmonieus mogelijk. De opdeling moest even volmaakt zijn als die in de natuur. Volgens hem is het de taak van de kunstenaar om het gezichtsvermogen van de kijker scherp te stellen.

Wankel evenwicht

Strzeminski trouwde met Katarzyna Kobro die vanuit Moskou naar Lodz was geëmigreerd. Zij is op de tentoonstelling vertegenwoordigd met ruimtelijke composities. Opmerkelijk is de 'Hangende con-

structie': een struisvogel die een wankel evenwicht vindt op een metalen staaf. Deze artieste ging later samenwerken met Arp, Marcel Duchamp en Laszlo Moholy-Nagy samenwerken en gaf met hen het spraakmakende 'Dimensionistisch Manifest' uit. In hun ogen hebben de dingen meer dimensies dan we op het eerste gezicht waarnemen. Om die stelling kracht bij te zetten schilderde Katarzyna Kobro merkwaardige zeegezichten op karton. De blauwe vormen lijken erop gekleefd!

Klein mirakel

De Poolse artistieke revolutie werd al in 1923 uitgebreid besproken in het Vlaams avant-gardeblad 'Het Overzicht'. Dat de sleutelwerken uit de collectie van het Museum Stuki uit Lodz eindelijk ook echt in ons land kunnen worden bewonderd is een klein mirakel.

Ludo Dosogne

Museum van Elsene, tot 6/1. maandag tot vrijdag van 13 tot 18u30, weekend van 10 tot 17u. Gesloten op 25/12 en 1/1. Info: 02/515 64 22.

COLOFON

Organisaties en verenigingen die hun activiteiten opgenomen willen zien in de volgende agenda die de periode van 4 januari tot 4 februari 2002 bestrijkt, moeten ons de nodige informatie bezorgen voor 11 december a.s.

U kunt uw gegevens faxen naar **RandUit Agenda 02/767 57 86**. U kunt uw informatie ook per brief sturen naar ons redactieadres: **Paardenmarktstraat 48, 3080 Tervuren**, met de vermelding **RandUit Agenda**. Gezien het beperkte aantal beschikbare pagina's wordt bij de aankondigingen prioriteit verleend aan de activiteiten in de Gemeenschapscentra en de culturele centra in de rand.

Om voor plaatsing in aanmerking te komen worden de andere activiteiten vooral beoordeeld op hun uitstraling naar alle inwoners van de rand.

REDACTIE **Geneviève Ostyn**.

De pictogrammen die de verschillende rubrieken aanduiden zijn van de hand van **Chris Vandendriessche**.

VORMGEVING **Mega.L.Una**, Brussel

DRUK **A. De Cuyper-Robberecht**, Zele.

VERANTWOORDELIJKE UITGEVER

Henry Coenjaarts, Paardenmarktstraat 48, 3080 Tervuren.

RandUit Agenda wordt gerealiseerd met de financiële steun van de provincie Vlaams-Brabant en de Vlaamse minister van Jeugd, Cultuur, Brusselse aangelegenheden en Ontwikkelingssamenwerking.

15 EN 16 DEC

GRIMBERGEN

Centrum

Kerstmarkt met meer dan

80 kraampjes, sfeermuziek, optredens, een tentoonstelling en een vuurwerk op 15 december om 20 uur.

Info: 260 12 69

ZATERDAG 15 DEC

ZAVENTEM

Kerkplein

Kerstmarkt met een zestigtal

kraampjes

Info: 02-758 87 95

Vanaf 14 uur

Minister Landuyt vindt hogere werkloosheid bij allochtonen onaanvaardbaar

Bij het uitstippelen van een Vlaams werkgelegenheidsbeleid voor allochtonen heeft Vlaams minister van Werkgelegenheid en Toerisme Renaat Landuyt maximaal ingespeeld op de tot voor kort heersende schaarste op de arbeidsmarkt. Omwille van die krappe arbeidsmarkt hadden werkgevers trouwens alle belang bij een opener beleid ten aanzien van allochtonen. Minister Landuyt hoopt dat de huidige economische laagconjunctuur die positieve trend niet ongedaan zal maken.

22

'Bij mijn aantreden als minister in de Vlaamse regering merkte ik dat een antidiscriminatiewet moeilijk afdwingbaar is en in feite een papieren tijger is. Volgens de VDAB is bijna 14 procent van de werkzoekenden in Vlaanderen van niet-Europese afkomst. Ik vind het onaanvaardbaar dat 30 procent van de Antwerpse Turkse en Marokkaanse mannen werkloos is; dat is 5,5 keer meer dan de Belgische mannen in dezelfde leeftijdsgroep van 18-50 jaar. In het werkgelegenheidsbeleid zie ik wel een hefboom om die situatie te doorbreken. In Vlaanderen is in 2000 voor het eerst sedert 1995 het aantal uitkeringsgerechtigde Marokkaanse, Algerijnse en Turkse werkzoekenden gedaald met 5,4 procent. Voor de Vlaamse beroepsbevolking was de daling nog altijd aanzienlijk groter (12 procent). Ik ben ervan overtuigd dat de daling van de werkloosheid onder allochtonen mede het resultaat is van een aantal positieve actieplannen die de Vlaamse regering heeft gelanceerd.

Mijn beleid terzake is gebaseerd op akkoorden van samenwerking, op de dynamiek dus van het vrijwillige engagement van bedrijven en andere partners. Ik zou niet weten hoe je de tewerkstelling van allochtonen efficiënt

wettelijk zou kunnen verplichten. De werkloosheid los je niet op met een wet. De situatie is veel complexer.'

Diversiteit moet centraal staan

Renaat Landuyt wijst erop dat hij Vlaamse bedrijven elk een half miljoen frank geeft ter financiering van een stappenplan om meer allochtone werknemers in dienst te nemen. 'De bedrijven moeten investeren in een nieuw personeelsbeleid waar de diversiteit centraal staat. Daarnaast werken we samen met zelforganisaties van allochtonen. Koepelverenigingen van de Turkse, Marokkaanse en Italiaanse

FOTO: PATRICK DE SINGELAREN

zelforganisaties namen iemand in dienst om hun achterban aan te moedigen om te solliciteren. De allochtone voortrekkers van zelforganisaties kunnen beter dan wie ook omgaan met de lage verwachtingen van de ouders of de vooroordelen van de school.'

'In de campagne voor een diversiteitsbeleid zien we de vakbonden als partner. Op onze vraag organiseren ze voor hun afgevaardigden, militanten en actieve leden specifieke vorming. Ze leren hen omgaan met discriminatie op de werkvloer. De drie vakbonden hebben elk een eigen werkplan opge-

maakt waarin ze de thema's discriminatie, solidariteit en gelijke kansen hebben opgenomen. Ze werken mee aan concrete actieplannen in 800 Vlaamse ondernemingen die het 'Charter tegen racisme en voor diversiteit' hebben onderschreven.' Natuurlijk moeten niet alleen de werknemers, maar ook de werkgevers worden gesensibiliseerd. Minister Landuyt verwijst daarbij naar de discriminatie waarmee uitzendkantoren soms worden geconfronteerd. 'De beroepsvereniging van uitzendkantoren UPEDI werd geconfronteerd met discriminerende vragen van bepaalde klanten. Daarop heb ik een akkoord gesloten met de Vlaamse afdeling van UPEDI. De uitzendsector engageert er zich nu toe om voortaan klanten te weigeren die een discriminerend personeelsbeleid voeren. De uitzendkantoren zullen elke opdracht van een werkgever afwijzen als hij niet relevante criteria vooropstelt, zoals geslacht, ras, overtuiging, seksuele geaardheid, maatschappelijke of godsdienstige overtuiging. Er werd hen een type brief met een modelantwoord bezorgd. Op die manier wilden we vermijden dat er concurrentievervalsing zou ontstaan en dat het ene uitzendbureau tegen het andere zou worden uitgespeeld.'

De garantie van het stappenplan

De minister laat zich ook bijzonder positief uit over het akkoord met de Unie van de Zelfstandige Ondernemers (UNIZO). 'Met onze steun zal UNIZO enkele methodes uitwerken om de bedrijfsleiders en personeelschefs te helpen bij het aanwerven en opvangen van allochtonen. In het kader van de campagne 'Vreemd gaan' worden in verschillende provincies vormingssessies georganiseerd en wordt ook een brochure met checklist gepubliceerd. Net als de grotere bedrijven krijgen ook de kleine en middelgrote ondernemingen een financiële

tegenoetkoming van 500.000 frank om een stappenplan uit te tekenen dat een grotere garantie biedt voor de aanwerving van allochtonen. Het heeft onder meer te maken met de manier waarop je publiciteit voert, niet alleen advertenties plaatsen in de klassieke dag- en weekbladen, maar ook in de media die allochtonen bereiken. Vacatures kun je bij voorbeeld uithangen in ontmoetingscentra van migrantenjongeren. Dat stappenplan van het bedrijf schetst eveneens hoe je omgaat met feestdagen en godsdiensten van andere gemeenschappen, zoals de Ramadan - de vastenperiode van de

FOTO: PASCAL VIERBORN

'De daling van de werkloosheid onder allochtonen is mede het resultaat van een aantal positieve actieplannen van de Vlaamse regering'

moslims. Het gekleurde personeelsbeleid slaat op vele kleine aspecten om grotere conflicten te vermijden.'

KMO's doen grotere inspanning

'De ondertekening door UNIZO vind ik belangrijk omdat de kleine en middelgrote ondernemingen veel kunnen doen voor de werkgelegenheid van allochtonen,' aldus Renaat Landuyt. 'In verhouding tot de grote bedrijven leveren KMO's vaak zelfs een grotere inspanning. Voor Vlaanderen zijn er een aantal sectoren met een sterke concentratie van allochtonen: land- en tuinbouw, horeca, industriële reiniging, interimarbeid, afvalinzameling. Marokkanen tref je vooral aan in de metallurgie, Turken in de textielsector, Italianen in de metaalsector en werknemers uit de buurlanden in de informatica. Onder de allochtone bevolking is er niettemin nog altijd een hoge werkloosheid.'

'Toen de transportsector een alarmkreet slaakte over het tekort aan chauffeurs en een beroep wou doen op mensen uit Oost-Europa, heb ik me daar persoonlijk tegen verzet. Eerst moet men de arbeidsreserve in eigen land benutten. Met de sociale partners uit de transportsector was het evenwel dubbel

moeilijk om tot afspraken te komen. Ten eerste staan de Belgische chauffeurs ontzettend argwanend tegen chauffeurs van allochtone origine wegens de dumpingpraktijken van bepaalde werkgevers in de transportsector. Ten tweede stoten allochtone chauffeurs vaak op een onvriendelijke ontvangst door klanten van de transportfirma's.'

Overheid moet het goede voorbeeld geven

Voor de bedrijven in de rand is er een grote potentiële arbeidsreserve in Brussel, maar toch laat de doorstroming te wensen over. 'Het probleem is dat veel kandidaten geen of onvoldoende Nederlands kennen', aldus minister Landuyt.

meer potentiële kandidaten.' En wat denkt de minister over het aanwerven van allochtonen door de overheid?

'Alle openbare diensten kunnen een veel actiever beleid voeren en zouden een voorbeeldfunctie moeten hebben. Ik laat een onderzoek uitvoeren over de werkgelegenheid van de allochtonen in de openbare besturen door de Vlaamse minister van Binnenlandse Aangelegenheden. De overheid heeft tal van mogelijkheden om allochtonen als contractuele werknemers in dienst te nemen. De Subregionale Tewerkstellingscomités (STC) hebben de opdracht om de lokale besturen daarover te informeren. Net zoals in de privé-sector is het belangrijk om een goed uitgewerkt plan te maken en niets aan het toeval over te laten.

In dat verband heb ik trouwens ook het Trivisi-project gelanceerd, een proces dat we op gang hebben gebracht met verschillende bedrijven, de sociale partners, de administratie en de universiteiten. Samen zoeken we naar goede praktijkvoorbeelden en werken op die basis een concept uit voor personeelsbeleid en management van diversiteit. Ik ben ervan overtuigd dat een divers personeels-

Les allochtones sur le lieu de travail

Dans le quatrième volet de la série consacrée aux allochtones au travail, RandKrant s'entretient avec le ministre de l'Emploi et du Tourisme, Renaat Landuyt. Esquissant la politique menée en Flandre en matière d'emploi, le ministre a entendu rebondir au maximum sur la pénurie régnant jusqu'il y a peu sur le marché de l'emploi. Du fait de cette pénurie, les patrons avaient du reste tout intérêt à pratiquer une politique plus ouverte vis-à-vis des allochtones. Le ministre espère que la faible conjoncture actuelle n'inversera pas cette tendance positive.

'Daarom hecht ik veel belang aan de bijscholing in het Nederlands en een aanvullende technische opleiding. Het bijscholingsaanbod bestaat, maar de toeleiding naar de opleidingen in Vlaanderen is vaak een knelpunt. Met mijn collega van het Brusselse Gewest probeer ik daarover gezamenlijke afspraken te maken. Op anderhalf jaar tijd hebben we al 2.500 werkzoekenden bereikt, maar er zijn minstens tien maal

beleid een sociaal-economische meerwaarde schept voor elk bedrijf. We staan voor een grote uitdaging nu het economisch minder goed gaat. De vraag is hoe bedrijven hun 'verantwoord ondernemerschap' verder gaan invullen. In een periode van schaarste op de arbeidsmarkt staat men veel opener, maar tijdens een economische laagconjunctuur is dat niet zo evident vrees ik.'

Gerard Hautekeur

van huizen en tuinen

FOTO: S. JASCAL VIGNERON

**APPELBOOM VARIËTEIT :
SINT-MARTENS-BODEGEM**

Bijt eens in een Bodegem

24 'Twee jaar geleden was ik in de tuin van Coloma in Sint-Pieters-Leeuw op een tentoonstelling van de Nationale Boomgaardenstichting', vertelt Renate Devreese van MOD. 'Daar lagen enkele duizenden variëteiten van appels en peren uit alle mogelijke landen. Plots zag ik daar op een kaart Sint-Martens-Bodegem. Geen Dilbeek, geen Schepdaal, alleen Bodegem. Het bleek een kaart te zijn waarop alle plaatsnamen waren aangeduid die een appel- of perensoort naar hun naam hebben. Ik heb onmiddellijk de Sint-Martens-Bodegem besteld.'

Twee jaar later konden de boompjes worden geplant in de toekomstige boomgaard van huisje Mostinckx vlak bij de kerk van St-Martens-Bodegem.

Oude variëteit

Volgens Ludo Royen van de Nationale Boomgaardenstichting die de appel in zijn genenbank had zitten en hem speciaal heeft geënt, is het een oude variëteit afkomstig uit de collectie van wijlen professor Van Cauwenberghe van de Rijkstuinbouwschool van Vilvoorde. Die had in de jaren vijftig en zestig aan de tuinbouwschool een collectie van oude fruitsoorten. Over de precieze oorsprong of vorm is niets teruggevonden. Maar de naam verwijst alleszins naar een lokale herkomst. Nog volgens Ludo Royen is het een middelmatig grote appel groen-geel van grondkleur met veel levendig rood als dekkleur. Het vruchtvlies is vast, wit, knapperig met een aangename smaak. Het is een goede dessertappel die de hele winter houdbaar is en kan worden verbruikt tot einde maart.

Begin dit jaar werden door Milieu Overleg Dilbeek (MOD) in Sint-Martens-Bodegem, een deelgemeente van Dilbeek, een paar merkwaardige appelaars geplant. Het zijn bomen van een oude soort die Sint-Martens-Bodegem heet.

Als boom is het een rustieke, hoogstammige vruchtbom met een mooie, opgaande kroon en een vrij grote groei-kracht. 'Het is een aantrekkelijke hoogstam die, zowel landschappelijk als geschiedkundig, in de gemeente

De NBS is op twintig jaar uitgegroeid tot een begrip bij amateur- én professionele fruitkwekers

waaraan ze haar naam dankt en in de omliggende regio niet zou mogen ontbreken', zo meent Royen.

Unieke genenbank

De Nationale Boomgaarden Stichting werd een kleine twintig jaar geleden opgericht met als belangrijkste doelstelling waardevolle hoogstamboomgaarden aan te kopen en te beheren en nieuwe boomgaarden aan te leggen. Onder invloed van de rooipremies en door veranderende teeltomstandigheden en de druk van de fruitveilingen die zgn. kwaliteitsfruit wilden, waren

in de jaren '60 en '70 tientallen boomgaarden omgehakt. De NBS wilde dat tij keren. Bovendien wilde ze de oude fruitsoorten die ooit de glorie van Haspengouw hadden uitgemaakt, opnieuw onder de aandacht brengen en het fruitgebruik in al zijn vormen aanmoedigen.

Op die twintig jaar is de NBS uitgegroeid tot een begrip bij amateur- én professionele fruitkwekers. Hun genenbank van zo'n 3000 oude inheemse fruitsoorten heeft wellicht zijns gelijke niet in ons land, tientallen boomgaarden heeft ze helpen beplanten en/of onderhouden en ze organiseert regelmatig cursussen over fruitteelt. Gemeenten en verenigingen kunnen een spreker van de NBS uitnodigen om te komen praten over boomgaarden, fruitbomen, fruit, fruitverwerking, enz. Iedereen die geïnteresseerd is in fruitbomen kan lid worden van de NBS voor 17,5 Euro (700 Bfr) per jaar. In ruil daarvoor ontvangt u vier keer per jaar het tijdschrift Pomologia, met nieuws over bijzondere fruitsoorten, over boomgaardbeheer en fruitboomteelt, over fruit en fruitverwerking, enz. Bovendien kunt u als lid één keer per jaar bijzondere fruitbomen aankopen uit een jaarlijks veranderend aanbod van zo'n 500 soorten uit de collectie van de NBS. U wordt ook uitgenodigd voor lezingen, bezoeken, wandelingen, enz.

Paul Geerts

Info: Nationale Boomgaardenstichting,
Postbus 49, 3500 Hasselt, 012/39 11 88,
E-mail: nbs@wanadoo.be
Website: www.nbs-vzw.be

Gastvrij Vlaanderen in Speakers' Corner

FOTO: PATRICK DE SPIEGELAREN

Onthaal en integratie van anderstaligen is een belangrijke doelstelling van het Vlaamse beleid in de faciliteitengemeenten. 'Speakers' Corner' door de vzw 'de Rand' voor het tweede opeenvolgende jaar opgezet, sluit daarbij aan. De eerste bijeenkomst, begin november in het Gemeenschapscentrum De Lijsterbes in Kraainem, beantwoordde perfect aan het opzet: veel volk, onder wie behoorlijk wat anderstalige buitenlanders die waren gekomen voor een uiteenzetting van Vlaams minister-president Patrick Dewael over 'De toekomst van Vlaanderen in Europa'.

Het pakte iets anders uit. Bart Tommelein, de woordvoerder van de minister-president bracht wel de woorden van

zijn 'baas', maar de politicus zelf gaf verstek. Hij werd geacht mee het topberaad te voeren rond het lot van Sabena dat dezelfde avond zijn formele failliet beleefde.

Onjuiste berichtgeving

De boodschap van Patrick Dewael aan de anderstaligen, al dan niet buitenlanders, is duidelijk. In samenspraak met de provincie voert de Vlaamse overheid een dubbel specifiek beleid in deze streek: de versterking van het Nederlandstalig karakter en de leefbaarheid van de Vlaamse rand waarborgen en zorgen voor een open onthaal gericht op de integratie van anderstaligen. Volgens Dewael is er niets verkeerd aan in bepaalde specifieke gevallen ook andere talen dan het Nederlands te hanteren om een boodschap uit te dragen. Zo is het mogelijk de anderstaligen beter te informeren over het ruime aanbod aan activiteiten in de rand én hen te wijzen op onjuiste berichtgeving of informatie, vooral uit Fransta-

lige hoek. Toch mag die beperkte anderstalige communicatie niet doen vergeten dat de rand ontegensprekelijk behoort tot Vlaanderen en dus tot het Nederlandstalig taalgebied. Zo'n specifieke communicatie kan volgens Dewael correcties aanbrengen aan het slechte imago dat Vlaanderen ten onrechte in het buitenland heeft, zoals bleek uit een peiling die *Randkrant* enkele maanden geleden publiceerde. Voor dat negatieve imago is de Franstalige pers in België grotendeels verantwoordelijk die niet altijd een genuanceerd beeld ophangt van wat Vlaanderen denkt of wat er in Vlaanderen leeft. De vele buitenlandse correspondenten die onvoldoende of geen

De Franstalige pers in België hangt niet altijd een genuanceerd beeld op van wat Vlaanderen denkt of van wat er in Vlaanderen leeft

Nederlands kennen, halen hun mosterd in die Franstalige Brusselse kranten.

Geen verruimde faciliteiten

Anderzijds gebruiken sommige Franstalige politici volgens Dewael het slechte imago van Vlaanderen om hun eigen belangen veilig te stellen. Ze vonden daarbij in de Raad van Europa al twee keer een gewillig oor. Toch wees hij met klem de aantijging van de hand dat de mensenrechten van de Franstalige bewoners van de Vlaamse rand miskend zouden worden. Hij merkte ook op dat de faciliteiten geenszins mogen leiden tot tweetalige gebieden of tot een verruiming van de regeling. De minister-president kondigde verder een nieuw initiatief aan van de vzw 'de Rand' die de onthaalbalies in de Vlaamse gemeenschapscentra wil uitbouwen tot breed georiënteerde en klantgerichte informatieloketten. Zo zullen volgens hem de gemeenschapscentra 'de eerste ambassadeurs van Vlaanderen' worden in de zes gemeenten met bijzonder taalstatuut.

Johan Cuppens

Speakers Corner

Offering a warm welcome to people who speak languages other than Flemish as their mother tongue and helping them to integrate is one of the aims of Flemish government policy in the Rand. Fitting admirably into this programme is an initiative of the non-profit-making body known as 'De Rand' called Speakers Corner, which offers a series of talks for non-Flemish speakers. Last month Minister-President Dewael was due to give an account of 'The future of Flanders in Europe', but recent events (the collapse of Sabena) meant that Dewael was unable to attend and that his place was taken by one of his spokespersons. Despite this slight hiccup the message remains loud and clear: the Flemish Government wishes to pursue a specific policy in the Rand, namely to improve the quality of life and reinforce the Dutch-language character of the region and to offer a warm welcome to speakers of other tongues with a view to helping them to integrate.

HET DEENSE MODEL

Iedere hoofdstad heeft haar rand en ik ruilde die van Brussel even voor die van Kopenhagen. Van Maleizen in Overijse naar Charlottenlund in Gentofte: geen vier uur reizen, hier ontbijten en ginder lunchen. En toch is het verschil tussen de rand die ik bewoon en die waarin ik te gast was, hemelsbreed - een kwestie van beleid en van mentaliteit.

Kopenhagen is een havenstad en de stadsrand wordt aan de oostelijke kant onderbroken door de zee, de Sont. Dat scheelt. Het brengt mee dat de Motorring niet gesloten hoeft te zijn en minder invalswegen de rust van de rand doorbreken. Aan de oostkant vertrekt dan nog een uitvalsweg naar het noorden die een strandboulevard is. Hij volgt de kustlijn van Kopenhagen tot Helsingør en is naargelang de tijd van het jaar een zondagsweg, een vakantieroute, een ontspanningspiste op zonnige dagen. Brussel daarentegen zit gevangen in het midden van het Belgische web. Alle wegen leiden ernaartoe en vanuit de stad waaieren wegen uit in alle richtingen, werkwegen, vrachtwegen, filewegen, druktewegen. Kortom, toegegeven, Brussel centraal heeft een andere ligging dan Kopenhagen on the beach.

'De groene gordel,' wordt van de rand rond Brussel gezegd. Die bepaling is iets tussen een leugen en een eufemisme in. Tegenwoordig wordt het overblijvende groen goed bewaard en beschermd dank zij de dubbele inspanning van het Brusselsse en het Vlaamse gewest en de grote bekommernis van natuurvrienden. Maar een echte groene band rond de stad kan de rand natuurlijk nooit meer zijn. Op sommige plaatsen heeft de steenweggroei de gemeenten aan elkaar geklit en aan de grote stad vastgemaakt (als u niet weet wat ik bedoel, rijd dan over de Ninoofse steenweg van Dilbeek naar Anderlecht). Ook aan de groenste kant van de rand, zuidoostelijk, is het groen allesbehalve onversneden. Wat ooit het Zoniënwood was, zijn nu plukken bos. En daarin is zelfs de Welriekende Dreef geasfalteerd.

Het groen rond Kopenhagen is ook versneden door wegen. Denemarken is, anders dan Zweden, geen land van

FOTO: RITA DANIELS

uitgestrekte, eeuwig zingende bossen en het oogt even ruimtelijk bewerkt als Nederland: geordend en op de maat van de menselijke bedrijvigheid gesneden. Dat geldt extra in de buurt van de hoofdstad. Toch heb je daar in de plaats van plukken groen tussen het traliewerk van de wegen en de tentakels van de gemeenten, plukken steen en linten beton in een brede rand van groen. Het verschil zit 'm in de lintbebouwing die hier tiert en ginder ontbreekt. Bij Kopenhagen omsingelt het groen de woonkernen, bij Brussel sluiten de woonslierten het groen in.

(Over de godgeklagde lintbebouwing, die Belgische ruimtelijke ramp, wordt alleen kwaad gesproken. Wie dat zelf wil vaststellen, roept het woord op het internet op. Maar wie heeft de lintbebouwing dan ooit goedgekeurd? De geschiedenis van de lintbebouwing vind ik niet op het internet, laat staan de namen van de wetgevers en ministers die het verschijnsel niet meteen een halt toegeroepen hebben. Niet tijdig ingrijpen is net zo goed een beleidsdaad als iets tijdig regelen.)

De rand van Kopenhagen is dicht bewoond, als iedere hoofdstedelijke rand, en toch is het er meer boomgroen dan steengrijs. Dat is ook zo in de woonkernen. De hoofdstraten zijn klassieke winkelstraten. Maar in de zijstraten zijn de huizen met

groen omkrind zoals de woonkernen met bos zijn omringd. Voeg daarbij dat de Deen weinig protserig bouwt en het beeld van de rand van Kopenhagen tekent zich nog scherper af.

Waar ergens ligt ginder de grens tussen wat de overheid regelt en wat de bevolking wil? Nergens, me dunkt. Beleid en mentaliteit zijn er aan elkaar geklit. Liever een huis in een tuin dan een fermette aan een steenweg.

Lijdt de rand van Kopenhagen aan randstedelijk verkeer? De doordeweekse drukte op de invalswegen neemt volgens de Denen toe, maar volgens mij evenaart ze niet de drukte op de invalswegen naar Brussel op een zaterdagvoormiddag. Terwijl het binnenverkeer in de rand van Kopenhagen permanent even druk is als dat in de rand van Brussel op een zondagochtend, als de mannen om broodjes van de warme bakker gaan.

Wie van de rand van Kopenhagen naar de stad wil, wandelt naar het station in zijn buurt of naar de bushalte om de hoek. Je moet al zwaar geladen zijn of vijftien adressen op je daglijstje hebben staan, om de auto boven het openbaar vervoer te verkiezen. Is het een mooie dag, dan neem je je fiets mee op de trein. Op de S-treinen die supersnel de wijde omgeving van de hoofdstad bedienen, staat het cykellogo fietsgroot op de centrale wagon. Niet te verwonderen dat er in de hoofdstad van Denemarken op één dag meer fietsers circuleren dan in de hoofdstad van België in een halve eeuw.

Brigitte Raskin

Carminakoor uit Meise legt de lat hoog

Dirigent Luc Bartholomeus legt de lat vrij hoog voor het Carminakoor van Meise. Op de wekelijkse repetities wordt intensief geoefend, maar voor de 43 koorleden loont het resultaat de moeite. Op hun palmares staan uitvoeringen van grote koorwerken van Bach, Händel, Vivaldi, Haydn en Schubert. Het meerstemmige koor telt voldoende zangers en zangeressen maar toch is het bestuur permanent op zoek naar jonge kandidaten (tot 40 jaar!) om het koor te vernieuwen

Op de dag van het interview trekken de koorleden tijdens de repetitie alle registers open, als voorbereiding op hun nieuwste koorproductie 'Romantico ma non troppo'. Op het concert staan klassiekers, zoals Der Abend van Johannes Brahms, Zigeunerleben van Robert Schumann en Lebenslust van Franz Schubert. Maar ook het lichte genre uit musicals komt aan bod. Buiten het jaarlijks concert in de kerk van Meise en de medewerking aan grotere projecten met meerdere koren, luistert het koor heel wat feestelijkheden op. Om de twee jaar brengt het Carminakoor een grotere productie onder begeleiding van een orkest. Een mijlpaal in het repertoire was de Requiem van Gabriel Fauré in de basiliek van Grimbergen. Een andere voltreffer was hun optreden in Praag waar het Carminakoor de paasmis opluisterde. Veel bijval kregen de koorleden ook voor de Schubertmis die ze zongen in aanwezigheid van Koningin Fabiola tijdens een herdenkingsplechtigheid voor Koning Boudewijn in de Sint-Goedelekathedraal.

Notenspielerei

De voorzitter, Hilde Schillebeeckx, is al 32 jaar lid van het koor. Ze stichtte het Carminakoor en was jarenlang ook dirigente. 'Wat me bezielt? De liefde voor de muziek, de voldoening dat ik me op die manier kan uiten. Via het koor leer je op een heel aangename en doordachte manier muziek; geen saaie theorie noch notenspielerei, maar een pak muzikaliteit die je spontaan verwerft. Het Carminakoor is een ongebonden koor. Het is niet afhankelijk van een academie, een kerk of een gemeente. We willen er ons wel voor hoeden om te cocoonen en blijven daarom bewust op zoek naar vernieuwing.'

Het koor kan terugvallen op een aantal vaste waarden. De secretaris van de vereniging, Bert Vanden Ende, zingt al 20

jaar bij het Carminakoor. 'Ik ben met de muziek grootgebracht want mijn vader was beroepsorganist. Zelf speelde ik als jonge knaap ook op het orgel. Ik ben leerkracht en het Carminakoor is mijn enige band met de muziek. Dat wil ik niet opgeven. Ik ben niet alleen actief in het bestuur, in het verleden sprong ik ook vaak in als repetitor voor het groepje tenoren.'

Ook de sopraan Betty Jacobs is enthousiast over haar koorervaringen: 'Na een repetitie of een optreden ben ik heel moe en emotioneel soms van de kaart, maar tegelijk ben ik voldaan. Soms krijg ik tijdens een optreden echt kippenvel. Er is ook het aspect gezelligheid. Wekelijks zie je mensen terug uit alle middens en dat vind ik juist zo aantrekkelijk aan het koorleven.'

Kwaliteitsverbetering

Dirigent Luc Bartholomeus is directeur van de muziekacademie in Anderlecht en treedt ook op met zijn eigen kamerorkest 'La Camerata'. Sedert vier jaar is

hij dirigent van het Carminakoor. Hij geeft toe dat er onder zijn leiding hard moet worden gewerkt. 'Geen leutige kroeggroep. We verwachten dat de leden zich engageren voor de wekelijkse repetities en uiteraard voor de optredens. Bij iedere zangrepetitie horen ademhalingsoefeningen en soms vraag ik ook iemand om te schaven aan de zangtechnieken. In vergelijking met enkele jaren geleden is de kwaliteit van de stemmen aanmerkelijk verbeterd. Als dirigent schenk ik ook veel aandacht aan de achtergrondinformatie bij de stukken die we zingen. Dat stimuleert de interesse en de motivatie van de koorleden.'

Gerard Hautekeur

Wie kennis wil maken met het koor tijdens een repetitie neemt het best contact op met voorzitter Hilde Schillebeeckx, Bruinborrelaan 20, 1860 Meise, tel. 02-269.39.79

RESTAURANT

FOTO: S. PASCAL VIGNERON

Een aantrekkelijk eethuis aan de bosrand

In de eetzaal van 'New Terras' staan twee ietwat kitscherige zuilen met druivenranken in reliëf, als een soort ode aan de vergane glorie van het druivendorp Hoeilaart. 'New Terras' trekt de lijn door van het 16e eeuwse restaurant 'La Terrasse' dat in hetzelfde pand aan de rand van het Zoniënwoud was gevestigd, en zondagse wandelaars komen hier graag verpozen.

'Maar we hebben ook veel klandizie van de bedrijven langs de Terhulpssteenweg en Europese ambtenaren die in de omgeving wonen', zegt Daniel Heymans.

Hij is een van de vennoten van dit frisse, levendige eethuis dat al vijf jaar door zaakvoerder Benoît Erpicum, Yves Frisque en hemzelf wordt gerund. Het 16e-eeuwse huis herbergde vroeger ook al een restaurant dat toen 'La Terrasse' heette. De jonge mannen die het bedrijf nu leiden zijn het allemaal iets anders gaan aanpakken. Ze maakten de sfeer jonger, modieuzer, met als resultaat de toeloop van het zakenclientèle uit de directe omgeving. Daarnaast organiseren ze ook elke dinsdag een raclette-avond, met uiteraard weer een ander publiek.

Geen tafeltje onbezet

Geel en blauw zijn de overheersende kleuren hier. Dat begint al met de

buitengevel: gele muren met raamluiken en luiken in donkerblauw. Binnen zijn de wanden felgeel, terwijl de draperieën boven de ramen en de geruite tafelkleedjes afwisselend geel en blauw zijn. Het effect: veel zonnigheid.

Op een gewone weekdag loopt het in 'New Terras' op het lunchuur helemaal vol. Geen tafeltje blijft onbezet. Echt verwonderlijk is dat niet als je de kaart en de suggesties bekijkt. De gerechten zijn aantrekkelijk en de prijzen niet overdreven voor het niveau dat hier wordt geboden. Op de kaart staan verschillende mosselbereidingen voor 645-695 frank, waarvan de 'mosselen van de chef' gemaakt zijn met witte wijn, tomaat, dragon en room. Uiteraard is er in deze tijd van het jaar ook een wildmenu. De voorgerechten schommelen rond de 400 frank en de hoofdschotels kosten gewoonlijk 600 à 700 frank. Maar de meeste gasten nemen het menu van 795 frank, dat om de veertien dagen wisselt en dat bestaat uit drie gangen. Wij kiezen daar ook voor en het wordt een lekkere tabbouleh met garnalen en zalm, daarna rogvleugel met kappertjes en ten slotte een bijzonder royaal en smakelijk nagerecht van gebakjes met witte en zwarte chocolade in een vanillesaus.

Professioneel met een knipoog

Bij het menu drinken we een half flesje Pouilly Fumé 2000 van Domaine

Champeau voor 520 frank. Op de wijnkaart staan gelukkig nog meer halve flessen. De huiswijn in rood en wit is een landwijn uit de Pays d'Occ, maar wie beter wil kan kiezen uit een vijftigtal flessen, met als bovengrens een bekende Saint-Emilion van 1570 frank. Sinds kort hanteert 'New Terras' een nieuwe formule: wie kiest voor het menu met alle bijbehorende dranken, d.w.z. aperitief, wijn, water, digestief en koffie, betaalt in totaal 1595 frank. In dat geval moet wel de hele tafel voor deze formule kiezen.

Hoewel de gerant Benoît Erpicum altijd in de horeca werkzaam is geweest, hebben zijn naaste medewerkers een andere achtergrond. Daniel was ooit ambtenaar en Yves sportleraar. Dat draagt ertoe bij dat de sfeer hier niet al te uitgesproken professioneel is en dat het bedienend personeel een wat persoonlijker contact met het publiek heeft dan elders.

'We hebben hier soms huwelijksbanketten en dan kan het er echt jolig aan toe gaan. Onlangs hebben we allemaal nog meegedanst', zegt Daniel Heymans.

GVS

Restaurant New Terras,
Groenendaalsesteenweg 96,
1560 Hoeilaart, tel. 02/657 56 99.
Gesloten op zaterdagmiddag.
Grote parking.

Juweeltjes uit Groot-Bijgaarden

Voor edelsmid en juweelontwerpster Katrien Van Wambeke (43) breken er drukke tijden aan. Elk weekend van december zet ze de deuren van haar atelier in Groot-Bijgaarden open.

Katrien Van Wambeke droomde er al langer van om haar eigen juwelen te ontwerpen, maar begon er pas mee toen ze 28 was. 'Ik was toen zwanger van mijn eerste kind en werkte al een paar jaar als onderwijzeres. Nadat mijn man zijn studies had beëindigd trok ik naar de Academie van Antwerpen voor een opleiding tot edelsmid in het avondonderwijs. Die opleiding duurde zes jaar en was niet goedkoop, maar ik kreeg de smaak echt te pakken', aldus Katrien. Na haar studies besloot ze als zelfstandige juweelontwerpster aan de slag te gaan. Een heel bewuste keuze. 'Ik wilde niet samen met anderen in een atelier werken. Ik wilde helemaal mijn eigen ding doen. Daarom werk ik alleen thuis, zonder winkel. Ik verkoop mijn ontwerpen tijdens de opendeurdagen en ontvang mensen het hele jaar door op afspraak in mijn atelier. Het beroep is dus natuurlijk wat eenzaam en dat was even wennen, maar nu voel ik er me heel goed bij. Ik kan op die manier mijn job makkelijk combineren met mijn gezinsleven', legt Katrien Van Wambeke uit.

De lijn van het lichaam

'Mijn ontwerpen zijn zelden extreem of heel experimenteel. De juwelen die ik maak moeten gedragen kunnen worden en zijn niet bedoeld om in een mooi doosje in een kast te liggen', aldus Katrien Van Wambeke. 'Ik vind het belangrijk dat een juweel de lijn van het lichaam volgt. Daarom werk ik vooral met goud en zilver. Goud is een prachtig materiaal dat er zich heel goed toe leent om verder te behandelen en het mogelijk maakt om heel fijne, strakke juwelen te ontwerpen.' Katrien Van Wambeke heeft een eigen collectie, maar werkt ook voor een deel op bestelling. 'Dat is bijvoorbeeld het geval bij trouwringen. Ik laat de mensen mijn gewone collectie zien en dan maak ik in samenspraak met hen een eerste ontwerp. Dat wordt dan besproken en aangepast aan hun wensen. Zo worden het uiteindelijk echt de ringen voor dat unieke koppel.'

Vertrekken van een stuk draad

Iemand die dagen, soms weken aan één bepaald juweel kan werken, moet wel engelengeduld hebben. En toch. 'Ik ben niet echt zo'n geduldig persoon, maar als ik aan mijn juwelen werk kom ik op de één of andere manier tot rust. Het leuke aan ontwerpen is het denkwerk dat eraan voorafgaat. Als ik een stuk draad in mijn handen krijg begin ik er onbe-

wust vormen mee te maken. Uit het ene idee groeit het andere. Grote voorbeelden of idolen heeft Katrien Van Wambeke niet. 'Ik wil me niet teveel laten beïnvloeden door collega's of bepaalde trends. Ik denk dat dat op langere termijn remmend werkt. Het klinkt misschien gek, maar ik ben nog nooit uit nieuwsgierigheid een winkel van Nadine Wynants of Wouters&Hendrickx binnengestapt. Ik probeer zoveel mogelijk mezelf te blijven en ik denk dat dat mijn werk ten goede komt. Een juweel is een luxeproduct en dat via een éénmanszaak aan de man of vrouw brengen is zeker niet makkelijk, maar de vrijheid die ik heb zou ik niet meer willen missen. Als een klant hier naar buiten gaat met een juweel waarvan ik vind dat het goed bij die persoon past, geeft me dat heel veel voldoening. Het is alsof het juiste juweel aan de vinger of rond de hals van de juiste persoon is terechtgekomen.'

Tina Deneyer

Opendeurdagen bij Katrien Van Wambeke op 1, 2, 8, 9, 15, 16, 22, 23, 29 en 30 december van 14 tot 18 uur, Lentestraat 7, 1702 Groot-Bijgaarden, tel: 02/466 23 94. U kunt het atelier het hele jaar door bezoeken na afspraak.

Sag's mit einem Schmuckstück...

Es werden wieder anstrengende Zeiten für die Goldschmiedin und Schmuckgestalterin Katrien Van Wambeke aus Groot-Bijgaarden, denn an jedem Dezemberwochenende öffnet sie ihr Atelier. 'Meine Entwürfe sind selten extrem oder experimentell. Die Schmuckstücke, die ich herstelle, muss man tragen können, sie sind nicht dazu gedacht, sie im Schrank liegen zu lassen. Außerdem finde ich es wichtig, dass ein Schmuckstück die Linie des Körpers aufnimmt', so Katrien Van Wambeke, die neben ihrer Kollektion auch Schmuckstücke auf Bestellung anfertigt. 'Wenn ein Kunde oder eine Kundin mit einem Schmuckstück aus der Tür geht, das gut zu dieser Person passt, gibt mir das eine große Befriedigung.'

FOTO: S. PASCAL VIGNERON

SPOKERIJEN IN DE BEGIJNHOFKAPEL

OP DE PLAATS WAAR NU HET C.C. DEN BLANK VAN OVERIJSE STAAT, BEVOND ZICH DESTIJD EEN BEGIJNHOFJE. ALLEEN DE KAPEL IS OVERGEBLEVEN EN LANG GELEDEN HEEFT HET DAARBINNEN EENS GESPOOKT.

KLOKSLAG MIDDERNACHT, ZAGEN DE BEGIJNTJES GEREGLD LICHTFLITSEN ACHTER DE RAMEN VAN HUN KERKJE.

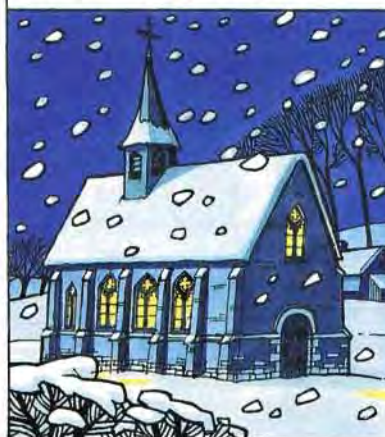
DE KOSTER EN DE PASTOOR WERDEN ER VOOR DE ZOVEELSTE KEER BIJGEHAALD.

30

OP EEN NACHT, TOEN HET SNEEUWDE, SPOOKTE HET WEER IN DE KAPEL.

'S ANDERENDAAGS 'S MORGENS.

OP EEN DAG KWAM EEN VROUW UIT HET DORP ZICH BEKLAGEN BIJ DE KOSTER OVER EEN AANGEVRAAGDE MIS.

DAAGS VÓOR ONZE PASTOORZALIGER OVERLEED, BEN IK HEM HET GELD VOOR DIE MIS NOG GAAN BRENGEN.

DE VORIGE PASTOOR WAS INDERDAAD EEN PAAR JAAR EERDER SCHIELIJK OVERLEDEN EN ZOALS HET TOEN GEBRUIKELIJK WAS, HAD MEN HEM IN HET BEGIJNHOFKERKJE BEGRAVEN.

BIJ DE KOSTER DIE NIET VAN DE DOMSTEN WAS, BEGON ER STILAAAN IETS TE DAGEN.

ZONDER VEEL UITLEG VERZOCHT HIJ DE BEGIJNTJES OM DIE AVOND ALLE REKWISIETEN, VOOR HET OPDRAGEN VAN EEN MIS KLAAR TE ZETTEN IN DE KAPEL.

WAAROM ZOU ONZE KOSTER DAT NU WILLEN? ER IS TOCH PAS MORGENVROEG EEN MIS!

TOT LANG NA TWAALVEN BLEVEN DE BEGIJNTJES VANACHTER HUN GORDIJNTJES LOEREN NAAR HET KERKJTE, MAAR ER GEBEURDE DIE NACHT HELEMAAL NIETS.

BIJ HET KRIEKEN VAN DE DAG...

NU BEN IK EENS BE-NIEUWD!?

EEN WALM VAN WIEROOK KWAM HEN TEGEMOET TOEN ZIJ DE KAPELDEUR OPENDUWDEN.

TOEN DE WIEROOK WAT WAS OPGETROKKEN ZAGEN ZIJ TOT HUN VERBAZING DAT DE KAARSEN NOG NASMEULDEN. DE WIJNAMPUL WAS LEEG, DE HOSTIE WAS VERDWENEN EN OOK DE MISGEWADEN WAREN VAN PLAATS VERANDERD.

HET SPOKEN IN DE KAPEL IS SINDSDIEN GESTOPT, ZODAT MEN ER VANUIT GING DAT DE OVERLEDEN PRIESTER DIE BEWUSTE NACHT UIT ZIJN GRAF WAS OPGESTAAN EN DE BESTELDE MIS HAD OPGEDRAGEN, WAARDOR HIJ EINDELIJK RUST KON VINDEN. (Bron: Aalm. Van Aken en Dr. Denayer.)

CASTOR.

EINDE

FOTO: PASCAL VIGNERON

Een betekenisvol beeldhouwwerk voor Sint-Genesius-Rode

Menselijke verbondenheid

Het is een beeld geworden in keramiek van drie mensen die met elkaar verbonden zijn, die met elkaar in dialoog zijn. Het heet 'Solidair(e)' want ik vind dat een heel symbolisch thema voor een sociale dienst. Het beeld heeft een mooi plaatsje gekregen voor het rusthuis van het OCMW in Sint-Genesius-Rode.

Keramiek is altijd al mijn lievelingsmateriaal geweest, ook toen ik werk maakte voor parken in Albanië. Mijn stijl houdt het midden tussen klassiek en modern. Keramiek laat die combinatie toe, zonder afbreuk te doen aan menselijke vormen in het kunstwerk. De gemeente heeft mij aan een atelier

'Iedereen denkt natuurlijk anders over buitenlanders, maar veel hangt ook af van je eigen ingesteldheid'

geholpen en daar ben ik het bestuur bijzonder dankbaar voor omdat ik zo aan mijn toekomst kan blijven werken. Ik heb momenteel verschillende projecten op stapel staan; Zo wil ik een reeks beelden afwerken en proberen daar rond een tentoonstelling op te zetten.

Een nieuw bestaan

Afgezien van de aanslepende regularisatieprocedure, voel ik mij goed in

België. Er is wederzijds respect en ik hou van de mensen hier. Van eventuele vijandigheid tegenover buitenlanders merk ik niets. Iedereen denkt natuurlijk anders over buitenlanders, maar veel hangt ook af van je eigen ingesteldheid. Ik wil de ander begrijpen en solidair zijn. Mijn vrienden hier hebben diverse nationaliteiten en in de wijk De Hoek in Sint-Genesius-Rode waar ik woon, heerst een goede verstandhouding. Natuurlijk mis ik Albanië soms en dan vooral mijn vrienden en familie ginder maar ook een beetje de sfeer van het land. En uiteraard het droger en zonniger klimaat.

Toch wil ik in België blijven wonen en hier een nieuw bestaan opbouwen. Mijn vrouw en ik leren Nederlands omdat we graag in een Vlaamse gemeente willen wonen. Maar zelfs als we om de een of andere reden in Brussel zouden terechtkomen, dan nog vind ik dat we beide landstalen machtig moeten zijn, zowel omwille van het menselijk contact als om makkelijker werk te vinden. Frans ken ik al wat, dat heb ik op school geleerd. Ik vind dat je alleen al uit respect voor een land de lokale taal moet leren als je er gaat wonen. Een extra motivatie om Nederlands te leren is voor mij beslist ook dat Vlaanderen de belangrijkste regio is in België, met het grootste aantal inwoners.

Dashamir Dulaj

Alleen al uit respect voor zijn gastland België voelt de Albanese Dashamir Dulaj (38) zich geroepen naast Frans ook Nederlands te leren. In afwachting van de afhandeling van zijn regularisatiedossier verdiept Dashamir zich niet alleen in onze landstalen, maar blijft hij ook zijn beroep van beeldhouwer uitoefenen. Het OCMW van Sint-Genesius-Rode huldigde onlangs zijn keramiek 'Solidair(e)' in.

'Ik ben hier aangekomen als versteekeling, heb mensen betaald om mij naar België te brengen. Albanië was voor mij zo onveilig geworden dat ik mij genoodzaakt zag politiek asiel aan te vragen. Maar daar praat ik liever niet over. Ik ben eerder toevallig in de rand terechtgekomen, want van hogerhand werd ik doorverwezen naar Sint-Genesius-Rode. Ik wacht nu al ruim een jaar op de afwikkeling van mijn regularisatiedossier en die tijd wou ik nuttig besteden. Ik ben beeldhouwer en wil me daarin hier verder bekwamen. Sint-Genesius-Rode was meteen enthousiast over mijn voorstel een beeldhouwwerk te maken voor het OCMW. Dat spontaan enthousiasme heeft mij eerlijk gezegd aangenaam verrast. Ik ben bijzonder blij met het vertrouwen dat de gemeente mij heeft geschonken, gewoon op basis van enkele schetsen en ideeën.

From Albania to Sint-Genesius-Rode

It was chance that originally brought Dashamir Dulaj to Sint-Genesius-Rode: he was told to go there by the 'powers that be'. He waited over a year for his application to be allowed to stay in Belgium to be processed, but he certainly wasn't idle during that time. He learned Dutch and French and also carried on with his profession as a sculptor. One of his creations is the statue 'Solidair(e)' for the public social assistance centre in Sint-Genesius-Rode, a work for which he was recently honoured. 'Apart from the long wait for my application to be processed I feel very much at home in Belgium', he says. 'I haven't noticed any hostility towards foreigners, but a lot depends on the extent to which you adapt to your surroundings'.